

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

2^E JAARGANG

WOENSDAG 24 JANUARI 1917

No. 56

INHOUD

	Blz.
DE EMISSIE-STATISTIEK OVER 1916	61
Opheffing van de rekening-courant voor telefoongesprekken.	62
De Engelsche katoenindustrie en de oorlog	62
Een Nederland—Zuid-Afrika—Australië-Stoomvaartlijn....	63
Chineesche werkkrachten in Frankrijk	64
De Russische mineraalindustrie	65
Rijst-invoer	66
De Rijksmiddelen	66
BOEKAANKONDIGING	67
REGERINGSMAATREGELEN OP HANDELSGEBIED	67
MAANDCIJFERS:	
Overzicht der Rijksmiddelen	68
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	69—79
Geldkoersen.	Effectenbeurzen.
Wisselkoersen.	Goederenhandel.
Bankstaten.	Verkeerswezen.

**INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE
GESCHRIFTEN**

WEEKBLAD ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN

Het secretariaat van het weekblad is gevestigd te Rotterdam, Pieter de Hooghweg 122, telefoon no. 3000.

Bijdragen en mededeelingen, den inhoud betreffende, gelieve men te zenden aan het secretariaat.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland, f 10,—, buitenland en koloniën f 12,— per jaar. Losse nummers 25 cents.

Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

Advertentiën f 0,35 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief.

Mededeelingen betreffende abonnementen en advertentiën richt men tot Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, Den Haag.

23 JANUARI 1917.

De verruiming van de geldmarkt maakte ook deze berichtswEEK nog eenige verdere vordering. Het aanbod van geld was echter reeds minder dringend en een lichte kentering was merkbaar. De rente van particulier disconto daalde van 2 op 1½ à 1¼ pCt. en bleef verder nagenoeg onveranderd; slot 1½ à 1% pCt. De prolongatierente daalde aanvankelijk van 3 op 2½ pCt. en noteerde daarna 2½ pCt.

* * *

De wisselmarkt was ook deze week weder zeer stil. De beperkende bepalingen voor den wisselhandel werden in Duitschland niet verder uitgebreid. Er werd echter een algemeen invoerverbod van goederen afgekondigd. Geen goederen mogen meer ingevoerd worden, zelfs niet per postpakket, zonder toestemming van den betreffenden Rijkscommissaris. Op de wisselmarkt was de uitwerking van dezen maatregel reeds te bespeuren. Het aanbod van wissels op Berlijn was dadelijk veel geringer en de koers was vaster.

Het Engelsche Bankdisconto werd deze week na lang aarzelen verlaagd van 6 op 5½ pCt. De Engelsche wisselkoers vertoonde daarna eenige neiging tot dalen.

DE EMISSIE-STATISTIEK OVER 1916.

Een korte aanteekening op de in het eerste nummer van den nieuwen jaargang van dit tijdschrift verschenen statistiek van emissies in het afgelopen jaar kan van belang zijn.

Bij bestudeering er van treft reeds dadelijk weer, dat een statistiek, hoe nauwkeurig en volledig ook, dikwijls toch slechts een aanwijzing of een gissing kan geven van de feiten, welke zij moet aantoonen.

Het eenige wat deze emissie-statistiek ons thans bij benadering geven kan is: het totaal bedrag, dat in het afgelopen jaar door Nederlanders in nieuwe Nederlandsche waarden is belegd. Inderdaad door Nederlanders in Nederlandsche waarden belegd: buitenlandsche fondsen werden immers bijna niet ter markt gebracht en buitenlandsche kapitalisten schreven op onze emissies niet in.

Doch ook in deze taak schiet de statistiek tekort.

Niet wat betreft de rubriek staatsleeningen: de cijfers er van zijn volledig bekend, die van het, nog niet geconsolideerde, schatkistpapier evenzeer.

Ook het totaal bedrag der provinciale en gemeentelijke leeningen zal niet zoover van de waarheid af zijn; maar de vlottende schuld van deze lichamen, ook van de waterschappen (een en ander zijn soms belangrijke bedragen) ontbreekt.

Bij de volgende rubrieken (zie blz. 7 van dezen jaargang) wordt de onvolledigheid allengs grooter.

Van aandeelen in bankinstellingen wordt zeer zeker het overgrootste deel publiek geëmitteerd, doch dikwijls wordt voor belangrijke bedragen ondershands plaatsting gevonden.

Bij hypotheekbanken, binnen- en buitenlandsche, is de verhouding reeds omgekeerd: het bedrag der ondershands geplaatste stukken overtreft zonder twijfel verre het gedeelte, dat door emissie aan de markt wordt gebracht.

Komt men ten slotte tot de verschillende rubrieken van lichamen van handel, nijverheid en cultuur, dan hebben de getallen nog slechts relatieve waarde: Relatief, voor vergelijking met voorafgaande jaren, en voor vergelijking met het buitenland. Positief geven zij slechts een zeer gedeeltelijk beeld van hetgeen in deze ondernemingen werkelijk is belegd.

Immers de statistiek geeft niet — en kan niet geven: de belangrijke aangroeiing van de particuliere of firma-kapitalen; de, onderhandsche, omzetting van firma's in naamloze vennootschappen met de daarmee gewoonlijk gepaard gaande uitbreiding; de talrijke als naamloze vennootschap opgerichte nieuwe zaken, waarvan de kapitalen eveneens onderhands plaatsting vinden; de statistiek geeft ten slotte niet het bedrag, dat gedurende de laatste jaren uit de winsten door buitengewone afschrijving en reserveering

in het bedrijf der vennootschappen is gehouden en dus als nieuw kapitaal in de ondernemingen is belegd.

Geven onze statistische gegevens dus voor de rubrieken nijverheid, verkeer, handel en cultuur — de bank-aandeelen uitgezonderd — een bedrag van honderd millioenen, dan is dit slechts een gedeelte van de werkelijke kapitaalstoename in het afgelopen jaar in deze takken van bedrijf.

Toch is de statistiek ook voor deze categorie van groote waarde. Hoe groter en belangrijker toch onze ondernemingen worden, hoe meer zullen zij genoodzaakt worden bij kapitaalsuitgifte een beroep op de markt te doen. En daarom bewijzen de in 1916 weer sterk geklommen eindcijfers — de belegging op andere wijze in aanmerking genomen — inderdaad hetgeen men zoo gaarne er uit lezen wil: een krachtige opleving van onze nationale ondernemingen op allerlei gebied.

Nog een ander punt is van belang. Zooals bekend heeft Nederland voor de naar de oorlogvoerende landen uitgevoerde producten van eigen bodem dikwijls schatkistpapier in betaling moeten nemen: een soort min of meer gedwongen belegging in vreemde staats-schuld. Ook deze bedragen vermelden de statistiek uit den aard der zaak niet. Maar waar de waarschijnlijkheid groot is, dat na den oorlog deze of gene buitelandse mogendheid een beroep op onze geldmarkt zal willen doen, zal in volgende statistieken de rubriek buitenlandse fondsen niet onbelangrijke cijfers kunnen vertoonen; zij zal dan tevens kunnen aanwijzen of niet een te groote toevloed van buitenlandsch papier de uitgifte van binnenlandsche waarden benadeelt of belemmert.

Voor al in de toekomst zal de emissie-statistiek dus groote waarde voor ons verkrijgen.

M.

OPHEFFING VAN DE REKENING-COURANT VOOR TELEFOONGESPREEKEN.

Een medewerker schrijft:

Herhaaldelijk is in deze kolommen melding gemaakt van vereenvoudiging van betaling, van de resultaten van uitgebreide studiën en studiereizen en is de lof gezongen van het moderne verrekeningsverkeer, zoodat het niet misplaatst is, hier te wijzen op een achteruitgang op dit veelbesproken gebied. De geabouneerden bij de telefoon, die een bescheiden som gelds gestort hadden bij het rijkstelegraafkantoor ter verrekening voor intercommunale telefoongesprekken en verzonden telegrammen, hebben thans van den directeur van het Rijkstelegraafkantoor de mededeeling ontvangen, dat de kosten wegens gevoerde telefoongesprekken voortaan per kwitantie zullen worden ingevorderd en dus niet meer op verrekeningsvoorschotten zullen worden gekort.

Een reden voor deze schrede-achteruit op het girogebied wordt niet vermeld, wij hopen niet, dat zij te zoeken is in te grooten administratieven omslag, want wee dan den aanstaanden postchèque- en girodienst! De rekening-courant met een tak van openbaren dienst had ongetwijfeld opvoedkundige waarde, maar bovenal voor hen, die veel telefoongesprekken voerden, onmiskkenbare gemakken, waaraan men gewend was geraakt. Heeft de telegraafadministratie soms langs negatieve weg een ieder willen doordringen van het gemak, dat deze betalingswijze oplevert? Deze administratie raden wij aan aandachtig te lezen wat in het eerste nummer van de „mededeelingen, postchèque- en girodienst” vermeld is over de „lastige” kwitantie, omdat daarvoor „gebeld, opgedaan, in huis gelopen, geld gevraagd, afgepast en betaald of gewisseld” moet worden. Het is eigenaardig, dat het Hoofdbestuur op deze wijze op den last van de betalingen door middel van de kwitantie de aandacht vestigt en dat een onder dit Bestuur ressorteerende tak van dienst op eens de gewraakte omslachtige wijze van inning weer gaat toepassen.

Wij hopen, dat de telegraaf-administratie voor deze wijziging een goede reden zal hebben gehad, dat zij die aan den inrichter van het postgirowezen zal hebben bekend gemaakt en dat zij die ook openlijk zal mededeelen, opdat men daarmede rekening zal kunnen houden, wanneer men voor de vraag gesteld wordt, of men zich bij den nieuwen op komst zijnden girodienst behoort aan te sluiten.

DE ENGELSCH KATOENINDUSTRIE EN DE OORLOG.

Men schrijft ons:

De pas gepubliceerde Engelsche exportcijfers over 1916 van katoenen garens en manufacturen geven een zeer eigenaardigen kijk op de katoenindustrie daar te lande en toonen zeker wel aan van hoeveel belang deze industrie voor den geheelen Engelschen uitvoer is.

De totale uitvoer van katoenen garens bedroeg in:

1913	210.099.000 lbs.
1914	178.527.800 "
1915	188.169.200 "
1916	172.192.800 "

en voor katoenen manufacturen in:

1913	7.075.252.000 yards.
1914	5.735.854.700 "
1915	4.748.452.900 "
1916	5.255.503.900 "

De totaal-uitvoer van garens uit Engeland is dus niet veel veranderd. Als men bovendien in aanmerking neemt, dat de totaal-productie van katoenen garens in Engeland zeker circa 1500 millioenen lbs. per jaar bedraagt, zal men wel begrijpen, dat deze uitvoer niet van overwegende beteekenis is. Het is echter wel interessant dezen uitvoer, voor de verschillende landen van bestemming afzonderlijk, wat nader te bekijken. Was in 1913 Duitschland de grootste klant van de Engelsche spinnerijen met 52 millioenen lbs., in 1914 was deze uitvoer reeds verminderd tot 39 millioenen lbs. en heeft sedert natuurlijk geheel opgehouden. Inplaats van Duitschland is thans Nederland de grootste afnemer geworden en de uitvoer van katoenen garens uit Engeland naar ons land bedroeg in:

1913	39.255.300 lbs.
1914	43.147.000 "
1915	59.746.000 "
1916	64.232.000 "

Voor den oorlog werden hier te lande steeds vrij veel garens uit Duitschland, Oostenrijk en België geïmporteerd, welke invoer door den oorlog geheel heeft opgehouden, zoodat de Engelsche invoer in deze leemte heeft moeten voorzien. De invoer van Engelsche garens in Frankrijk, die in 1913 5 millioenen lbs. en in 1914 3,5 millioenen lbs. bedroeg, is in 1915 gestegen tot 38 millioenen lbs. en heeft in 1916 ook nog 26,5 millioenen lbs. bedragen, hoofdzakelijk omdat een groot gedeelte van de Fransche spinnerijen in het thans door de Duitschers bezette gebied voorkomt en de garens voor de Fransche weverijen dus thans uit het buitenland geïmporteerd moeten worden. Geschiedde deze invoer in 1915 hoofdzakelijk uit Engeland, in 1916 hebben ook Italië en Spanje zich op de Fransche markt toegelegd en het Engelsche invoercijfer is daardoor waarschijnlijk verminderd.

Turkije, Rumenië en Bulgarije, die in 1913 19,5 millioenen lbs., in 1914 17 millioenen lbs. uit Engeland betrokken, ontvingen in 1915 slechts totaal 3,3 millioenen lbs., waarvan $\frac{2}{3}$ naar Rumenië en in 1916 slechts 77.000 lbs., zoodat ook deze klanten gedurende den oorlog vrijwel uitgeschakeld zullen zijn.

Verdere groote en trouwe klanten van de Engelsche spinnerijen zijn Engelsch-Indië, dat in 1913—1916 van 30 tot 38 millioenen lbs. per jaar betrok en de Vereenigde Staten, die van 6 tot 9 millioenen lbs. per jaar ontvingen, hoofdzakelijk fijnere nummers en naaigarens.

Ook een nadere beschouwing der cijfers voor manu-

facturen is zeker wel interessant. Voor Duitschland, dat trouwens slechts een kleine klant in manufacturen was, geldt hetzelfde als voor de garens en de invoer is van 76 millioenen yards in 1913 verminderd tot 42 millioenen yards in 1914 en heeft verder geheel opgehouden.

Voor Nederland is de invoer van 84 millioenen yards in 1913, verminderd tot 59 millioenen yards in 1914 en 48 millioenen yards in 1915. Sedert is men in Engeland weer wat gemakkelijker geworden met het geven van uitvoervergunningen en is de uitvoer in 1916 weer tot 70 millioenen yards gestegen.

De beste klanten voor de katoentjes uit Manchester zijn de Engelsche koloniën en de uitvoer daarheen, die in 1913 4086 millioenen yards bedroeg, is in 1914 gedaald tot 3481 millioenen yards en in 1915 verder tot 2855 millioenen yards, om in 1916 weer te stijgen tot ruim 3000 millioenen yards, van welke hoeveelheden ruim $\frac{2}{3}$ gedeelte naar Engelsch-Indië verscheept is.

De uitvoer naar China is zeer belangrijk verminderd en wel van 717 millioenen yards in 1913 tot 578 millioenen in 1914 en 375 millioenen yards in 1915. In 1916 is deze weinig veranderd en heeft slechts 377 millioenen yards bedragen, dus iets meer dan de helft van 1913. Deze vermindering zal wel eenigszins het gevolg zijn, van den nog steeds troebelen politieken toestand in China, doch waarschijnlijk nog veel meer van de nog steeds toenemende Japansche concurrentie. De Japansche katoenindustrie heeft van dezen oorlog zeer sterk geprofiteerd en zich dan ook belangrijk kunnen uitbreiden. Een oorlogsklant voor de Manchestermarkt is de Fransche Republiek, die in 1913 en in 1914 resp. 13 en 18 millioenen yards ontving, welke cijfers stegen tot 220 millioenen yards in 1915, om in 1916 weer te dalen tot 120 millioenen yards.

Turkije geeft uit den aard der zaak een tegenovergesteld beeld en betrok n.l. in 1913 en 1914 resp. 361 en 271 millioenen yards, welke cijfers in 1915 daalden tot 10 en in 1916 tot 12 millioenen yards. Deze laatste uitvoer heeft natuurlijk niet naar Turkije zelf plaats, doch naar Turksche gebieden, die in het bezit der geallieerden zijn, als b.v. Creta, Arabië enz.

Nederl.-Indië is steeds een goede klant van de Manchestermarkt geweest en betrok in de jaren 1913/16 resp. 231, 257, 305, 270 millioenen yards.

Men kan dus over het algemeen zeggen, dat niet-tegenstaande het groote gebrek aan mannelijke arbeiders door de recruetering en verder met de groote verschepingsmoeilijkheden in Engeland, de uitvoer van katoenen manufacturen daar te lande zich in den oorlog nog vrij goed heeft kunnen handhaven, vooral als men in aanmerking neemt, dat de binnenlandsche behoefte zeker grooter is geweest en bovendien zeer groote contracten zijn geplaatst voor levering aan het Engelsche leger en de legers der geallieerden, welke laatste leveringen niet in de uitvoerstatistieken voorkomen.

Ook zou men wel zeggen, dat in het gebrek aan aniline-verfstoffen, dat in Engeland in het begin van den oorlog zeer nijpend was, sedert door de binnenlandsche en de Zwitsersche verfstoffen-industrie vrij goed voorzien werd. Immers de uitvoer van gekleurde katoenen goederen bedroeg als volgt in:

	Geverfde manufacturen	Gedrukte manufacturen
1913	1.441.753.400 yards	1.230.754.100 yards
1914	1.095.181.500 "	929.951.300 "
1915	905.985.100 "	689.718.200 "
1916	1.150.929.300 "	933.171.100 "

Voor al in de laatste maanden van 1916 zijn deze cijfers steeds gunstiger geworden, zoodat men wel moet gelooven, dat de productie van verfstoffen in Engeland zeer is uitgebreid en men, zij het dan ook tegen zeer hooge prijzen, thans tenminste voor een groot gedeelte in de behoeften der textielindustrie kan voorzien. Na den oorlog zal dan nader moeten blijken, of deze nieuwe Engelsche verfstoffenindustrie

ook tegen de wetenschappelijk zoo uitstekend geutilleerde Duitsche industrie zal kunnen concurreren. Mocht men in Engeland deze nieuwe concurrentie niet aandurven en deze trachten te weren door het invoeren van hooge invoerrechten op Duitsche verfstoffen, zoo zullen hiervan de neutrale landen profiteren, die deze verfstoffen dan tot lagere prijzen zullen kunnen kopen.

EEN NEDERLAND—ZUID-AFRIKA— AUSTRALIE-STOOMVAARTLIJN.

Het korte tijdperk, hetwelk de stoomschepen der Stoomvaart-Maatschappij „Nederland” en der Rotterdamsche Lloyd op hunne reis naar en van Indië, Zuid-Afrikaansche havens hebben aangedaan, heeft opnieuw de aandacht gevestigd, — zoowel ginds als hier — op het ontbreken van eene geregelde directe verbinding tusschen Nederland en Zuid-Afrika. Plannen daarvoor hebben velen in den loop der jaren geoes-terd, telkens doken deze op, doch tevens om spoedig weer in rook te vervliegen. Bij deze plannen heeft men zich o.i. ten onrechte te veel tot één punt beperkt, n.l. tot de uitsluitende verbinding tusschen Nederland en Zuid-Afrika. Dat de plannen niet tot uitvoering zijn gekomen, behoeft dan ook niet al te zeer verwondering te wekken, want is eene belangrijke vermeerdering van uitvoer van Nederlandsche producten naar Zuid-Afrika door eene directe lijn denkbaar en mogelijk en zouden bepaalde goederen loonend uit Nederland via Kaap de Goede Hoop naar Indië vervoerd kunnen worden, en is ook vermeerdering van den uitvoer van Zuid-Afrika naar Nederland, althans in de toekomst waarschijnlijk, daarnaast is het een open vraag of in die mate eene vermeerdering van den uitvoer uit Nederland naar Zuid-Afrika is te verwachten, dat daardoor eene geregelde verbinding tusschen beide landen voldoende zoude kunnen worden gevoed, terwijl hetgeen Zuid-Afrika aan Nederlandsch-Indië heeft aan te bieden, eene geregelde stoomvaartverbinding niet schijnt te rechtvaardigen. Afgescheiden hiervan werd vernomen, dat ook vóór den oorlog de kwestie der kolonvoorziening in Zuid-Afrikaansche havens bij de beoogde stoomvaartverbinding een niet gemakkelijk op te lossen probleem oplevert. Ook thans gelooven evenwel nog velen aan de levensvatbaarheid van eene dergelijke verbinding *Nederland—Zuid-Afrika—Indië*, getuige de mededeelingen van den heer Meeuwesen in verband met diens bezoek aan Indië en Zuid-Afrika in 1916, opgenomen in het Decemhernummer van het tijdschrift van de Maatschappij van Nijverheid.

De slotsom waartoe wij komen is, dat de rentabiliteit van de gedachte scheepvaartonderneming tusschen Nederland, Zuid-Afrika en Indië, op zijn minst genomen onzeker is. Nochtans willen wij niet geheel weerspreken de mogelijkheid, dat deze directe stoomvaartverbinding achterna zoude blijken haar reden van bestaan te wettigen. De uitvoer uit Nederland naar Zuid-Afrika nam reeds zonder die lijn van 1908 in vergelijking met 1913 toe van f 4.418.280 tot f 10.248.492 en het is denkbaar, dat de uitvoer door de eigen stoomvaartlijn nog in veel belangrijker mate zoude toenemen en dat dit omgekeerd met den invoer eveneens zoude kunnen geschieden. Velen meenen evenwel, dat de oplossing der verbinding in eene andere richting moet gezocht worden.

Door Nederlanders, die met den handel van Australië sedert jaren bekend zijn, is in den laatsten tijd gewezen op de mogelijkheid om met kans op blijvend succes eene Nederlandsche stoomvaartlijn *Nederland—Zuid-Afrika—Australië* in het leven te roepen, welke in Australië aansluiting zoude kunnen vinden aan de bestaande verbinding tusschen Nederlandsch-Indië en Australië der Kon. Paketvaartmaatschappij.

Op die wijze zoude worden verkregen: . . .
. . . Op de *heenroute* eene belangrijke toeneming van den directen uitvoer van Nederlandsche en mogelijk

andere Europeesche producten naar Zuid-Afrika en naar Australië, met daarnevens kans op vervoer van Zuid-Afrikaansche producten naar Australië en Ned-Indië.

Op de *terugreis* als hoofdvervoer Australische en daarnevens Zuid-Afrikaansche producten, uit te voeren naar Nederland (en mogelijk naar andere landen van Europa) en wellicht ook Indische en Australische producten uit te voeren naar Zuid-Afrika.

Dat „de handel de vlag volgt” behoeven wij niet aan te toonen, merkwaardig is het, dit opnieuw met zoovele woorden te lezen in een brief uit Japan, opgenomen in de Fransche Economist van 23 December 1916, waarin naar aanleiding van de sedert den oorlog ontstane directe stoomvaartverbinding tusschen Japan en Zuid-Afrika en den dientengevolge belangrijk vermeerderden uitvoer, wordt gezegd: „hetgeen aan de geheele handelswereld ten bewijze moge strekken, dat om den handel met het buitenland te ontwikkelen, eerst eene directe stoomvaartverbinding in het leven moet worden geroepen”.

Wanneer wij nu onze gedachten laten gaan op welke grondslagen de rentabiliteitsrekening voor de door ons bedoelde lijn kan worden opgesteld, zoo zien wij, dat wij wat de heenroute betreft, meer pijlen op den boog hebben dan bij het oude plan. En ten aanzien der terugroute met als hoofdvervoer Australische producten voor Nederland (en andere deelen van Europa) zal de nieuwe stoomvaartlijn, mits met energie en koopmanschap bestuurd, zich ongetwijfeld een aandeel kunnen verzekeren in den belangrijken uitvoer van Australische producten, welke in 1913 volgens het Statesmans' Yearbook 1914, bedroeg £ 78.501.253 of plm. f 942.015.036. In 1912 beliep de uitvoer nog een hooger bedrag, waarvan b.v. naar Frankrijk werd uitgevoerd voor £ 8.022.319 of f 96.267.328, naar Duitschland voor £ 7.441.246 of f 89.294.952 en naar België £ 6.584.532 of plm. f 79.014.384.

De voornaamste uitvoerartikelen met cijfers boven £ 1 miljoen, waren tarwe, meel, boter, vleesch, talk, wol, steenkolen, koper, goud, lood, huiden, vellen en zink. De uitvoer van Australië naar de Zuid-Afrikaansche Unie bedroeg in 1912 £ 1.488.153 of plm. f 17.857.836.

In welke mate de uitvoer uit Indië naar Zuid-Afrika door de nieuwe lijn zoude kunnen toenemen, valt niet zonder nader onderzoek uit te maken, in ieder geval wordt dit als het ware op den koop toe verkregen. Volgens particuliere consulaire mededeeling heeft de Indische handelswereld tijdens de kortstondige stoomvaartverbinding met Zuid-Afrika voor den uitvoer daarheen veel belangstelling getoond.

Met het bovenstaande, meenen wij geenszins, dat het laatste woord omtrent deze belangrijke aangelegenheid is gezegd, doch de verwachting wordt uitgesproken, dat directeurs van Nederlandsche stoomvaartmaatschappijen, fabrieken, handelslichamen en bankinstellingen hierin aanleiding mogen vinden om dienaangaande een grondig onderzoek in te stellen, opdat worde uitgemaakt of een N.Z.A.A.lijn met kans op toekomstig financieel succes in het leven is te roepen.

H. C. OBREEN.

CHINEESCHE WERKKRACHTEN IN FRANKRIJK.

De Chinees als werkkraft is, gelijk algemeen bekend, op vele plaatsen buiten zijn vaderland te vinden. Zoowel in cultures, bijv. in onze Oost-Indische koloniën, als in den mijnbouw, zoomede in commerciële en huishoudelijke betrekkingen, vindt men Chinezen in vele landen, met name Californië, Australië en Zuid-Afrika, te werk gesteld.

In de hier genoemde gevallen verlaten de Chineezen op eigen gelegenheid het vaderland om elders hun fortuin te zoeken. Wat de Transvaal betreft, was de toestand echter anders. Hier toch waren het de regeer-

ringen van China en Groot-Britannië, die bij onderling overleg de emigratie regelden van Chineesche arbeiders, ten einde hunne werkkraft te doen gebruiken in het Transvaalsche mijngebied en waarbij tevens bepalingen in het leven werden geroepen ter regeling der arbeidsvoorwaarden.

Het precedent van de Transvaal is nu door een tweede geval gevolgd, hetwelk reeds vermelding vond in de dagbladen en bestond in het overbrengen van Chineesche werkkraften naar Frankrijk. Ook hier werd tusschen de regeeringen van de betrokken landen eene overeenkomst gesloten, ten einde den aanvoer van de Chineezen te regelen. In het nummer van de „New Statesman” van 13 Januari j.l. is een merkwaardig en interessant artikel opgenomen over deze aangelegenheid, van de hand van een Chinees zelf, die in de gelegenheid was een bezoek te brengen aan eenige fabrieken, waarin zijn landgenooten werkzaam zijn.

Het was, zooals men begrijpen zal, een moeilijk punt voor de Chineesche regeering, juiste bewoordingen voor de bedoelde overeenkomst te vinden. Immers hier moest van de zijde der Pekingsche regeering vermeden worden, dat deze een niet neutraal karakter zou dragen. Toch wilde dit Gouvernement zijn onderdanen, die geneigd waren den arbeidsnood in Frankrijk aan te vullen, niet aan eene willekeurige behandeling prijsgeven. In overeenstemming met voornoemde noodzakelijkheid bevat het contract dan ook de bepaling, dat de Chineezen niet voor militaire diensten gebruikt mogen worden, hun arbeid slechts mag bestaan uit werkzaamheden op het gebied van industrie en landbouw. De overeenkomst is voor 5 jaar aangegaan, waarna de Chineezen van een vrijen terugtocht naar het vaderland verzekerd zijn. Opmerkelijk is, dat voor deze Chineesche arbeiders het recht bedongen is, ook na deze periode in Frankrijk of de Fransche koloniën te mogen verblijven. In aansluiting hiermede is de bepaling zeer zeker gunstig te heeten, dat ook in dit laatste geval de aanspraak op vrije repatriage blijft bestaan.

Er is in de overeenkomst eene scheiding gemaakt tusschen die werkkraften, welke een ambacht verstaan, en de zoogenaamde „unskilled”. Beiden zal maximaal een arbeidsdag van 10 uur toebedeeld worden, evenwel ontvangt de eerste categorie een dagloon van Fr. 1,50, de laatste van Fr. 1,25. Daarenboven genieten de eerstgenoemden nog een bedrag van 40 francs, de laatsten van 35 francs per maand, voor de familiebetrekkingen in China. De uitbetaling van deze laatste bedragen geschiedt in China. De Chineesche correspondent, die zich mededeeling doet, zegt, dat de dagloonen, op zich zelf beschouwd, niet groot zijn, maar dat daarbij in aanmerking genomen moet worden, dat kost en onderhoud geheel vrij verstrekt worden. Ook omtrent dit punt zijn bepalingen in de overeenkomst opgenomen; het te verstrekken voedsel zal moeten bestaan uit 100 gr. rijst, 1000 gr. tarwe, 180 gr. vleesch, 250 gr. groenten, 15 gr. thee, 15 gr. vet en 45 gr. zout. De zegsman, die hier wordt aangehaald, geeft als zijne ervaring, dat de voeding van de arbeiders zeer goed is. Het viel hem op, dat zijne landgenooten het Fransche brood zeer smakelijk schenen te vinden en daarvoor de rijst — hun nationaal voedsel — zelfs versmadden. Men begrijpt, dat er gebruik gemaakt moet worden van tolken, om met de werkkraften om te gaan.

Van de zijde der Chineezen van hooger intellect, die in Frankrijk hun woonplaats hebben, is er op aangedrongen, dat men de hier besproken arbeiders verder technisch opleidt. De gelegenheid toch zou schoon zijn, op deze manier China vakkundige werkkraften te bezorgen, waaraan in dat land zeer zeker behoefte bestaat.

Er zijn op het oogenblik 5000 Chineezen onder contract in Frankrijk werkzaam. Kon het zijn, dat deze na afloop van de periode, waarvoor zij zich in Europa

verbonden hebben, als kundige werkkrachten naar het vaderland terugkeeren, dan zou de Pekingsche regeering een verstandige daad hebben gedaan, met zich te interesseeren voor deze tewerkstelling in den vreemde. Het schijnt, dat van de zijde der Fransche regeering voor een verdere opleiding gevoeld wordt, vooral omdat aldus de Chineezzen zich ook meer de Fransche taal zouden eigen maken. Frankrijk meent — en we gelooven niet ten onrechte — dat het beheerschen van de taal van een vreemd land onwillekeurig banden van sympathie met het land in quaestie doet ontstaan, hetgeen ongetwijfeld weer een gunstigen invloed uitoefent op de handelsbetrekkingen.

Naar de Chineesche briefschrijver vernam, zullen de 5000 arbeiders, die reeds in Frankrijk aan het werk zijn, door een viermaal grooter aantal gevolgd worden. Hij voegt er aan toe, dat van de zijde der Fransche arbeiders volstrukt geen moeilijkheden zijn te vreezen, wegens dezen grooten aanvoer van vreemde mededingers.

DE RUSSISCHE MINERAALINDUSTRIE.

De voortbrenging van koper in Rusland was onbelangrijk tot 1906, toen het douanerecht van 210 tot 300 roebel per ton werd verhoogd. De binnenlandsche productie bedroeg in evengemeld jaar niet meer dan ongeveer 9500 ton, de invoer 13.300 ton. Van dien tijd af valt er een belangrijke vermeerdering in de productie waar te nemen, in verband waarmede de invoer gelijktijdig daalde. Deze laatste beliep bijv. in 1909 nog slechts 3500 ton, de productie daarentegen reeds 22.200 ton. Sedert dat jaar is het binnenlandsche verbruik sterk toegenomen in samenhang met de algemeene economische ontwikkeling van het Russische rijk, meer bepaaldelijk nog met den vooruitgang der electro-technische nijverheid. Productie en verkoop van het metaal der voornaamste Russische kopermijnen worden gecontroleerd door het „Med.”-syndicaat. Blijkens de statistieken werd in 1909 een hoeveelheid van 23.000 ton koper verbruikt, in 1910 28.500 ton en in 1913 47.200 ton. Het grootste deel daarvan werd gedekt door de binnenlandsche productie, welke van 23.000 ton in 1910 steeg tot 34.300 ton in 1913. De invoer bestond uitsluitend uit electrolytisch koper, waarvan het verbruik tusschen 1910 en 1913 verdrievoudigde; de voortbrenging van deze soort is eerst sedert de latere jaren van belang geworden in Rusland. De grootste hoeveelheid electrolytisch koper komt uit de mijn Kyshtim in het Oeralgebergte, welker productie van 4000 ton in 1911 steeg tot 8000 ton in 1914.

De verwachting was, dat 1914 een productie van 41.500 ton koper zou opleveren tegen 34.300 ton in 1913 en dat 1915 zelfs 45.000 ton zoude geven. Deze verwachtingen zijn echter niet vervuld en in 1914 werd slechts een hoeveelheid van 32.300 ton verkregen grootendeels als gevolg van het feit, dat de mijnen in Transcaucasië tusschen Nov. 1914 en Maart 1915 door de Turken bezet waren. Voorts was er overal desorganisatie en gebrek aan geschoolde arbeidskrachten, aan paarden en vervoermiddelen, dynamiet en brandstof. In 1915 daalde de productie verder tot 26.500 ton. Daar koper een der meest noodzakelijke materialen voor oorlogsdoeleinden is, moesten groote hoeveelheden worden ingevoerd; zoo in 1914 13.000 ton en in 1915 zelfs 42.500 ton, waarvan 31.500 ton via Wladiwostock.

De commissie der vereeniging voor handel en nijverheid merkte in haar laatste verslag op, dat krachtige maatregelen hadden behooren te zijn genomen voor het opvoeren der productie en beperking der invoeren. Ware dit gebeurd dan zou zulks een gunstigen invloed hebben uitgeoefend op de betalingsbalans van het land en zou ook de Trans-Siberische spoorweg zijn ontlast. Men had dienen te zorgen, dat de mijnen over voldoende brandstof en ontploffingsmiddelen beschikten en men had aan deze ondernemingen haar ge-

schoold personeel, paarden en vervoermiddelen moeten laten. Voorts had de Regeering credieten kunnen beschikbaar stellen tot het in bedrijf brengen van nieuwe ondernemingen.

In al deze opzichten is er evenwel niets gedaan en de versmelting van koper neemt dan ook nog steeds af; in de eerste helft van 1916 bedroeg de verkregen hoeveelheid slechts 11.000 ton tegen 14.200 ton in het overeenkomstige tijdvak van 1915, de invoer anderszids 22.500 ton tegen 8300 ton. In verband met de recordnoteeringen op de wereldmarkten, de aanzienlijke vermeerdering der zeevrachten en der kosten van het vervoer van Wladiwostock naar West-Rusland steeg de koperprijs van R. 1410 per ton in Juni 1915 tot R. 1945 in Juli 1916, terwijl electrolytisch koper zelfs een peil bereikte van R. 2034. Sedert zijn deze noteeringen teruggelopen tot resp. 1730 en 1785 roebel.

Volgens de opgaven van het centrale industriële oorlogscomité bedroeg de gezamenlijke productie van looderts in Rusland gedurende 1913 3.634.000 poed, 1914 1.905.000 poed en 1915 4.195.000 poed. De hoeveelheid verkregen lood beliep in dezelfde jaren globaal: 1913 93.000, 1914 66.000 en 1915 51.000 poed. Wanneer men deze cijfers vergelijkt met die van het erts, schijnt het wel dat de verwerkte ertsen in 1915 armer moeten zijn geworden of juist, dat tengevolge van de hooge prijzen de exploitatie van mijnen van lager gehalte mogelijk werd. In de maritieme provinciën van het Verre Oosten worden in de steenkolenmijnen van Tetiokhe ertsen van hoog gehalte voortgebracht, t.w. met 0,02 pCt. zilver, 10,15 pCt. lood en 15,20 pCt. zink, welke ertsen echter niet ter plaatse verwerkt doch uitgevoerd worden. Ook hier treft men hetzelfde aan als bij koper, n.l. naast verminderde productie gestegen invoer, t.w. van 60.000 tot 70.000 ton. Blijkens het onderzoek van het hierboven genoemde comité mag worden aangenomen, dat de loodproductie in 1916 eenigszins zal zijn toegenomen. De prijs per ton bedroeg in Aug. 1914 R. 480, in Juni 1915 R. 705, in December d.a.v. R. 825 en in April 1916 R. 1560.

Vóór den oorlog had de zinkindustrie zich hoofdzakelijk in Polen ontwikkeld. De fabrieken aldaar versmolten toen $\frac{3}{4}$ der zinkproductie van het geheele rijk, terwijl het overige deel door ondernemingen in den Caucasus werd behandeld. Sedert Polen door de Duitschers is bezet geworden, komt de Russische zinkproductie nagenoeg uitsluitend uit den Caucasus.

De binnenlandsche productie, de invoer en het verbruik beliepen in de laatste drie jaren:

	Productie ton	Invoer ton	Verbruik ton
1913	10.700	28.800	39.500
1914	6.300	23.200	29.500
1915	2.100	27.400	29.500

Volgens meergemeld comité zal de productie in 1916 blijken te zijn vooruitgegaan. Binnenkort zal een nieuwe onderneming in den Caucasus, de Elbruz Corporation, het bedrijf aanvangen met installatiën, berekend op een jaarproductie van 3500 ton. Een onderneming in het Altai-gebergte, de Ridder Mining-Corporation, heeft zich ingericht op een jaarproductie van 3000 ton.

Ook de prijs van het zink is sedert het uitbreken van den oorlog aanmerkelijk gestegen, zooals valt na te gaan uit de volgende noteeringen per ton: Juli 1914 R. 285, Januari 1915 R. 855, Juni id. R. 1720, December id. R. 1800; sedert vond een daling plaats tot R. 1470 in Juli 1916.

Hierboven is er op gewezen, dat naar het oordeel van de commissie der vereeniging voor handel en nijverheid krachtige maatregelen hadden behooren te zijn genomen tot het opvoeren der productie van de mijnindustrie en tot beperking der invoeren. Sedertdien is gebleken, dat in zeker opzicht aan dit verlangen zal worden voldaan. Onlangs is n.l. gemeld, dat het ministerie van verkeerswegen en het mijnbouwdeparte-

ment ieder afzonderlijk bij de Regeering credieten hebben aangevraagd ten behoeve der exploitatie van petroleumterreinen op het schiereiland Apscheron en in Transkaukasië. Het genoemde ministerie beoogt terzelfder tijd een petroleumraffinaderij in Baku op te richten, tot het verwerken van de producten, die de Staat in natura als royalty ontvangt. De particuliere petroleumondernemingen zouden voorts op deze wijze worden gesteund, door verleening van credieten tot het in exploitatie brengen van nieuwe terreinen, ofwel door het uitzenden van zich in staatsdienst bevindende geologen.

Voorts is het de bedoeling de spoorwegbedrijven te helpen, door deze steenkolen in voldoende mate te verschaffen, vooral ook cokes uit de West-Siberische mijn-districten.

De Regeering zal bijzondere aandacht schenken aan het steenkolendistrict van Kusnez, aan de mijnen in het gebied van Minoessinsk en aan de verdere mijn-ondernemingen in West-Siberië. Om te voorzien in de stijgende behoefte aan koper, wil de Regeering de kopersmelterijen krachtig ondersteunen. Zoo heeft bijv. het handelsministerie de Regeering voorgesteld aan de mijnbouwonderneming Solodownikow een voorschot van R. 6.100.000 te verstrekken tot uitbreiding harer koper- en nikkelmijnen en tot aanleg van fabrieksinstallaties. De jaarlijksche productie van koper dezer onderneming bedraagt 250.000 poed en die van nikkel 50.000 poed. Mede zal steun worden verleend aan de tin-, zink- en zoutindustrie, wat de laatste betreft onder het voorbehoud, dat controle op de verkoopprijzen zal worden uitgeoefend. Ten slotte kan nog worden gemeld, dat het voornemen bestaat, een speciale bankinstelling in het leven roepen, ten doel hebbende crediet aan mijnbouwondernemingen te verstrekken.

RIJST-INVVOER.

Onder de voedingsartikelen, waarvan de distributie door den oorlog een algeheel ommekeer heeft ondergaan, behoort het artikel rijst.

Wij laten hier een staat volgen van den directen invoer in de beide jaren 1913 en 1916 in de voornaamste rijst-importeerende landen van Europa, benevens de Levant en Amerika. De cijfers zijn ontleend aan den jaarstaat van Lockie, Pemberton & Co. te Londen:

Directe invoer in:	1916		1913	
	Eng. tons.	Eng. tons.	Eng. tons.	Eng. tons.
Groot-Britannië	430.634	173.831		
Holland	5.900	323.889		
België	—	68.607		
Duitschland	—	407.321		
Skandinavië en Finland	21.395	17.928		
Italië	—	2.546		
Oostenrijk en Rumenië	—	208.618		
Frankrijk	242.905	253.813		
Portugal	25.094	—		
Levant	—	140.126		
Amerika	72.927	25.083		
Totaal	798.855	1.621.762		

Uit de vermindering van totaal 1.620.000 tons in 1913 tot 799.000 tons in 1916 moet worden afgeleid, dat enorme hoeveelheden rijst in het Oosten gebleven zijn, al of niet geconsumeerd, want de oogstuitval in de gezamenlijke Oostersche productielanden liep in de jaren 1913/16 niet zoo heel veel uiteen.

Gespecificeerd over de landen van productie werden volgens genoemden jaarstaat in bovenstaande consumptielanden ingevoerd:

Uit:	In 1916		In 1913	
	Eng. tons.	Eng. tons.	Eng. tons.	Eng. tons.
Britsch-Indië	477.952	1.181.435		
Saigon	230.128	238.248		
Japan	19.991	—		
Siam	70.014	196.020		
Diversen (w.o. Java) ..	770	6.059		
	798.855	1.621.762		

Geheel juist zijn deze cijfers, althans voor 1913, niet, met name moet de Java-uitvoer foutief zijn opgenomen, immers Nederland alleen importeerde in 1913 van daar 40.000 tons.

Maar hoe dit ook zij, Java-rijst neemt toch in bovenstaande getallen slechts een bescheiden plaats in; zooals bekend is Java wel een groot producent van rijst, maar in hoofdzaak voor eigen voeding. Uitgevoerd wordt slechts weinig, in 1913 bedroeg de geheele uitvoer van Nederlandsch-Indië 59.500 tons, waarvan, zooals gezegd, 40.000 tons naar Nederland, grootendeels voor wederuitvoer na bewerking, want in Nederland zelf wordt Nederlandsch-Indische rijst slechts in beperkte mate geconsumeerd.

DE RIJKSMIDDELEN.

Het overzicht der rijksmiddelen, in dit nummer voorkomend, geeft ons de cijfers over de maand December, alsmede die over het jaar 1916. De ontvangsten in December gingen belangrijk boven de raming; zoowel de directe belastingen als de indirecte brachten meer op, de laatste zelfs aanzienlijk meer. Dat de zegel- en de registratierechten samen met f 1.800.000 de raming overtroffen, zal o.m. wel zijn toe te schrijven aan het feit, dat in verband met de aanhangige vernieuwing en wijziging der zegelwet en der wet op de registratie, welke in verschillende opzichten verhooging dier rechten medebrengen, thans tal van contracten bij voorbaat afgesloten en verscheiden geldleeningen geplaatst worden. Ook de accijnzen droegen tot verhooging der ontvangsten het hunne bij. Daarbij zij uitdrukkelijk vermeld, dat de daling van de opbrengst van den suikeraccijns, die over de maanden October en November 1916 viel te constateeren, in December niet is bestendig, maar plaats maakte voor hernieuwde stijging. Werd in December 1915 uit dezen hoofde f 2.294.000 ontvangen, in December 1916 klom dit cijfer met ruim vijf ton tot f 2.827.000 (de oppentenen inbegrepen). Voor de toekomst zegt dit natuurlijk niets.

Het gansche jaar 1916 geeft ons aanleiding tot de volgende beschouwingen. Terwijl de totaal-opbrengst der middelen over 1915 ruim 169 miljoen gulden bedroeg, mocht de fiscus voor 1916 boeken ruim 198 miljoen of 29 miljoen gulden meer. Die toeneming komt in hoofdzaak voor rekening van de volgende posten: In 1916 brachten de inkomstenbelasting en de vermogensbelasting tezamen op f 36.247.000 tegen in 1915 de bedrijfsbelasting, de inkomstenbelasting en de vermogensbelasting tezamen f 26.647.000, in 1916 dus bijna f 10.000.000 meer. Uit de accijnzen vloeide in 1916 f 6.300.000 meer in de schatkist dan in 1915, waarvan komen voor den suikeraccijns f 3.250.000, voor het gedistilleerd f 1.880.000 en voor den geslachtaccijns f 1.000.000. De zegel-, registratie- en hypotheekrechten leverden in het eerstgenoemde jaar f 8.000.000 meer op, de successierechten kleine f 2.000.000 meer.

Wanneer men op denzelfden voet als dit vroeger geschiedde in onze besprekingen omtrent de rijksmiddelen, de vergelijking treft tusschen den loop dier middelen in de jaren 1916 en 1913, welk laatste jaar nog geen oorlogstoestand kende, zal men de volgende cijfers vinden:

1916	f 167.962.000
1913	„ 151.301.000

Toename

Deze stijging bedraagt dus over drie jaren 11 pCt. of, per jaar berekend, 3,66 pCt. De percentages dalen tot 10 en 3,33, indien de opbrengst der successierechten in beide jaren buiten rekening wordt gelaten. Het verschil van f 16.661.000 wordt dan teruggebracht tot f 13.578.000. Dit laatste bedrag wordt gevormd voor f 6.299.000 door stijging van den suikeraccijns, voor f 3.623.000 door die van den geslachtaccijns en voor

f 5.035.000 door die van de zegel- en registratierechten, waartegenover f 2.849.000 minder werd ontvangen uit de loodsgelden. Het behoeft wel geen betoog, dat op al deze cijfers de buitengewone omstandigheden in sterke mate haren invloed deden gelden.

Ten slotte merken wij nog op, dat de belastingen, welke in verband met de buitengewone omstandigheden geheven worden, tot dusver tezamen een bedrag van f 5.136.000 in de schatkist hebben doen vloeien. Het leeuwendeel daarvan werd bijgedragen door de Verdedigingsbelasting Ia (nogmaals heffing der vermogingsbelasting) en de Verdedigingsbelasting II (buitengewone inkomstenbelasting), n.l. respect. f 2.366.900 en f 2.277.000. De oorlogswinstbelasting bracht voorshands nog niet meer op dan f 40.640.

BOEKAANKONDIGING.

Sociaal-economische opstellen, aangeboden aan Mr. H. B. Greven, Haarlem, Erven F. Bohn 1916. VIII en 467 blz.

In de tegenwoordige tijden, nu al ons denken en handelen door den oorlog beheerscht wordt, schijnt het bijkans verwonderlijk, dat van het dertigtal opstellen, in bovengenoemd boekwerk vereenigd, slechts acht een onderwerp behandelen, dat met den wereldkrijg samenhangt. Eene verklaring is echter wel te vinden. Zóvele beginselen blijken plotseling verouderd, zoovele nieuwe toestanden zijn geschapen, dat zelfs deskundigen het juiste spoor bijster raken, althans aarzelen derden den weg te wijzen. Gedurende zóo lange tijd is het eigen belang van het individu als eenige, later althans als voornaamste drijfveer aangenomen, dat men het gevoel heeft van voren af aan te moeten beginnen, nu het staatsbelang, het nationalisme, de rasenhaat de belangrijkste beweegredenen geworden zijn.

De beoefenaren der theoretische economie zijn bij de keuze van hun onderwerp alle ver van den oorlog gebleven, met uitzondering van de professoren, welke in de oorlogvoerende landen wonen. Lujo Bréntano, hoogleraar te München, zoekt naar „die Grenzen der landwirtschaftlichen Produktion”. Voor een Duitscher is er waarlijk geen actueeler onderwerp uit te denken!

Schrijver acht bij den landbouw de hulp der chemie van onberekenbaar nut, maar toch niet in staat climatologische invloeden geheel op te heffen; voorts vormt de beperktheid van den grond van zelf een grens voor de te produceeren quantiteit, tenzij men tri-dimensionaal wil voortbrengen door middel van hoog-opgetrokken kassen met verschillende verdiepingen. Dit zal echter, meent hij, altijd wel te kostbaar blijven, — en toch, wie durft thans nog iets voor onmogelijk te houden?

Charles Gide, professor te Parijs, behandelt de werkwijze van de coöperatieve vereenigingen tijdens den oorlog (hij roemt deze zeer) en Dr. Eugen von Philipovich uit Weenen beschrijft de monopolies vóór en tijdens den krijg.

Doch ook bij de Hollandsche Theoretici wordt somwijlen van den oorlog gewag gemaakt. In zijn opstel over Adam Smith releveert Prof. d'Aulnis de Bourouill in verband met een bespreking over de maatregelen der Nederlandsche Regeering, dat zelfs de auteur van *Wealth of nations* uitvoerverboden en vergeldingsmaatregelen tegen buitenlandse invoerrechten speciaal voor een klein land oirbaar acht. In het artikel van Prof. Fabius over „Loonen”, komt vanzelf de duurtetoeslag ter sprake, en bij de behandeling van de nieuwe geldtheorieën, door Mej. Mr. van Dorp, is er alle gelegenheid de Papierwirtschaf, die tegenwoordig in vele oorlogvoerende landen heerscht, ter sprake te brengen.

De Nederlandsche opstellen, die direct met den oorlog samenhangen, zijn die van Mr. Vissering (De internationale wisselkoersen gedurende den oorlog), Mr. Ph. Falkenburg (Een belangrijk economisch ge-

volg van den oorlog en de gebreken onzer statistiek), Mr. Nieboer (Iets over oorlogseconomie) en Mr. Suermond (Eenige gevolgen van den wereldoorlog op den Java-suikerhandel); indirect hangt het artikel van Prof. Bruins (Conjunctuurwisseling en discontopolitiek) met den oorlog samen, in zooverre als sterke conjunctuurwisselingen juist in de eerstvolgende jaren te verwachten zijn.

Vermoedelijk zal het menigeen gaan als mij, en zal hij het eerst naar deze opstellen grijpen. Alles wat niet op den oorlog betrekking heeft, lijkt ons nu eenmaal onbelangrijk. Daarentegen zal iedereen gaarne weten, wat de President der Nederlandsche Bank over den loop der wisselkoersen te zeggen heeft; de beschouwingen van Mr. Nieboer mogen hier en daar wat fantastisch schijnen, ieder onzer heeft zich wel eens afgevraagd, in hoeverre de Staatsbemoeiing zich in den huidige uitbreiden vorm ook na den oorlog zal handhaven.

Zoo is er meer, en toch biedt na deze oorlogsoopstellen het lezen van zuiver-theoretische beschouwingen eene groote bekoring. Men voelt, dat de oude grondbeginselen hunne waarde nog niet geheel verloren hebben en, zij het dan ook in gewijzigden vorm, later hunnen invloed weder zullen doen gevoelen.

Ik heb mij bij deze bespreking van critiek onthouden — het groote aantal opstellen bracht dit trouwens ook mee — en het vermelden van veel lezenswaardige artikelen moeten nalaten. Mijn doel was alleen de aandacht te vestigen op dit merkwaardige boekwerk, dat in zijn groote verscheidenheid zulk een juist beeld geeft van het vreemde tijdperk waarin wij leven en waarin zooveel nieuws met het oude vermengd is.

L. H. v. L.

De firma Gebroeders Chabot te Rotterdam heeft een drietal graphische voorstellingen het licht doen zien van de noteeringen te Rotterdam van pond sterling, mark en franc, gedurende de jaren 1913, 1914, 1915 en 1916. De graphische voorstellingen geven een duidelijk beeld van de ontzaglijke bewegingen in de koersen sedert het uitbreken van den oorlog.

Onder de overzichten in dit nummer treft men het jaaroverzicht aan betreffende de Rotterdamsche huidenmarkt van de makelaars Grisar & Co. en dat der Amsterdamsche rubbermarkt van de firma Joosten & Janssen.

REGEERINGSMAATREGELEN OP HANDELSGEBIED.

Uitvoerverboden. Verboden is de uitvoer van *duiven, zoowel levend als gedood; voorts die van schuimaarde, terpentijn, alle harsen, asphalt en verdere harsachtige stoffen, alsmede mengsels en producten daarvan.*

Beschikbaarstelling van regeeringsgoederen. Bij circulaire aan de gemeentebesturen vestigt de minister van landbouw er de aandacht op, dat de distributie-regelingen, door hem vastgesteld voor gort, haver, mout, rijst en zeep, in practijk hebben gebracht de inschakeling van den tusschenhandel op denzelfden voet als in normale tijdsomstandigheden. Te dien einde is in deze beschikkingen de „grossiersdistributie” uitdrukkelijk erkend en geregeld. Winkeliersbestellingen mogen slechts door grossiers worden uitgevoerd, voor zoover zij door het betrokken gemeentebestuur zijn goedgekeurd. Daarvoor hadden de gemeentebesturen de gelegenheid nauwkeurig acht te slaan op de hoeveelheden van de betrokken regeeringsartikelen, die binnen de gemeente kwamen. Het komt den minister echter voor, dat van deze gelegenheid tot contróle niet steeds het gewenschte gebruik is gemaakt. Immers vaak werden, naast de door

bemiddeling van grossiers bestelde hoeveelheid, nog rechtstreeks door de gemeente partijen besteld bij het Rijks Centraal-Administratiekantoor, welke op zich zelf geacht moeten worden voldoende te zijn voor de behoeften van de bevolking der gemeente. In verband hiermede is reeds bij circulaire van 4 dezer (vermeld in ons vorig overzicht) ter kennis van de gemeentebesturen gebracht, dat niet toegelaten wordt, gelijktijdig bestellingen door tusschenkomst van grossiers en rechtstreeks door het gemeentebestuur aan het Rijks Centraal-Administratiekantoor te doen. De minister acht ter zake thans nog nadere voorziening noodig.

Daartoe heeft hij bepaald, dat de ingevolge de distributiewet aangewezen regeeringsgoederen in ten hoogste zoodanige hoeveelheid ter beschikking van de gemeentebesturen gesteld worden, als geacht kan worden vereischt te zijn voor de behoefte der bevolking, voor welke die goederen worden aangevraagd. Deze hoeveelheid wordt voor elk dier goederen vastgesteld en zoo noodig gewijzigd door den minister. Door het belanghebbende gemeentebestuur kunnen regeeringsgoederen uitsluitend worden besteld bij het Rijks Centraal Administratiekantoor voor de Distributie van Levensmiddelen (R.D.K.), waarbij vermeld moet worden of de levering rechtstreeks aan het gemeentebestuur zal hebben te geschieden, dan wel door tusschenkomst van een met name genoemden, bij het R.D.K. ingeschreven grossier. Gespecificeerde opgave zal daarbij moeten worden gevoegd van de winkeliers, aan wie de bestelde goederen ten verkoop in het klein zullen worden doorgegeven. In totaal mag voor iedere gemeente niet méér worden besteld dan de maximumhoeveelheid, als boven door den minister vastgesteld. Thans reeds gedane bestellingen zullen voor zoover mogelijk nog worden uitgevoerd op de wijze als in de bestelling verzocht, behoudens herroeping en behoudens het geval, dat blijkt, dat die bestellingen de behoeften der belanghebbende bevolking overtreffen. Goederen, aldus nog afgeleverd, komen in mindering van de bepaalde maximum-hoeveelheid.

Deze beschikking is van toepassing op alle regeeringsgoederen, behalve suiker. Bepalingen van distributieregelingen, door den minister vastgesteld, of onder zijn goedkeuring ingevolge art. 8, 4e lid der Distributiewet door gemeentebesturen vastgesteld, die met deze beschikking in strijd zijn, verliezen haar kracht.

Distributieregeling van meel en bloem. Blijkens mededeelingen, door den minister van landbouw uit verschillende deelen van het land ontvangen, werd in de laatste dagen in vrij belangrijke mate meel en vooral ook bloem door particulieren gekocht. Het doel van die aankopen schijnt in hoofdzaak van tweërlei aard te zijn: Sommigen meenen, dat met invoering der brood-distributieregeling de tijd gekomen is een voorraad grondstoffen te maken voor het geval te eeniger tijd het broodrantsoen naar hunne meening te klein voor hunne behoefte mocht worden; anderen stellen zich voor gedurende den tijd, dat die regeling van kracht blijft, van dien voorraad brood te bakken of te doen bakken en het brood op broodkaart te verkrijgen, anders te gebruiken dan voor menscheijk voedsel. De minister kan een dergelijke handelwijze niet toelaten en derhalve wordt van 20 dezer af zoowel verkoop als aflevering van meel en bloem verboden, met uitzondering van verkoop en aflevering aan hen, die meel en bloem voor de uitoefening van hun bedrijf behoeven. Dit verbod houdt op van kracht te zijn bij het in werking treden van de algemeene distributieregeling voor brood, bloem, meel en rogge.

Centraal Broodkantoor. Door den minister is geregeld de samenstelling en het beheer van het Centraal Broodkantoor. De kosten van dit kantoor worden voldaan uit eene heffing ten bedrage van f 1,40 voor iedere 100 K.G. tarwebloem en voor ieder 100 K.G. van rogge afkomstige grondstof ten ge-

bruike voor de bereiding van zoet roggebrood of koek, welke overeenkomstig een door den minister vast te stellen schaal uit de te leveren rogge kan worden gemalen; de prijs van de afgeleverde hoeveelheden wordt verhoogd met deze heffing.

MAANDCIJFERS.

OVERZICHT DER RIJKSMIDDELEN.

(In Guldens).

	December 1916	Twaalf maanden van 1916	Twaalf maanden van 1915
<i>Directe belastingen.</i>			
Grondbelasting	1.261.308	16.100.982	16.022.055
Personeele belasting ..	1.776.202	13.517.499	13.259.344
Inkomstenbelasting ..	2.985.983	32.692.000	9.662.827
Belasting op bedrijfs- en andere inkomsten....	—	—	9.755.954
Vermogensbelasting ..	291.091	3.555.129	7.229.041
Mijnen	35.281	109.864	20.929
Totaal	6.349.865	65.975.473	55.950.152
<i>Invoerrechten</i>			
Formaatzegel	1.068.070	16.650.167	15.134.291
Formaatzegel	1.380	24.434	23.824
Totaal	1.069.450	16.674.601	15.158.115
<i>Accijnzen.</i>			
Suiker	2.356.466	27.703.193	24.454.110
Wijn	360.276	1.499.185	1.440.656
Gedistilleerd	2.672.252	27.726.881	25.844.104
Zout	211.773	2.210.154	2.183.963
Bier en azijn	116.841	1.653.764	1.588.308
Geslacht	810.829	9.488.970	8.401.359
Totaal	6.528.437	70.282.147	63.912.500
<i>Gouden en zilveren werken</i>			
Essaailoon	52.538	639.309	475.347
Essaailoon	53	626	631
Totaal	52.591	639.935	475.978
<i>Indirecte belastingen.</i>			
Zegelrechten	1.658.468	8.773.388	6.212.345
Registratierechten	1.402.138	10.964.311	6.073.638
Hypotheekrechten	166.074	1.140.294	584.973
Successierechten	2.536.220	19.838.854	17.949.494
Totaal	5.762.900	40.716.847	30.820.450
<i>Domeinen</i>			
Staatsloterij	345.011	2.667.259	1.301.064
Staatsloterij	24.338	653.934	667.368
Jacht en visscherij	1.224	192.935	164.965
Loodsgelden	81.403	865.622	1.163.022
Totaal generaal	20.215.219	198.668.753	169.613.614

OPCENTEN VOOR HET LEENINGFONDS 1914.

	December 1916	Twaalf maanden van 1916	Twaalf maanden van 1915
<i>Directe belastingen.</i>			
Grondbelasting	421.051	3.230.664	3.064.689
Personeele belasting ..	380.155	2.883.979	2.592.065
Inkomstenbelasting ..	1.128.533	10.359.997	3.189.751
Vermogensbelasting ..	95.910	1.092.344	844.988
<i>Accijnzen.</i>			
Suiker	471.312	5.540.657	4.343.629
Wijn	72.055	299.837	107.358
Gedist. (binn.- en buitl.)	263.126	2.768.589	2.543.029
<i>Indirecte belastingen.</i>			
Zegelrecht van buitl. eff.	251.171	648.293	356.038
Registratierechten	139.066	1.091.973	589.259
Hypotheekrechten	16.069	112.808	56.624
Totaal	3.238.448	28.029.141	17.687.430

BELASTINGEN IN VERBAND MET DE BUITEN-GEWONE OMSTANDIGHEDEN.

	December 1916	Twaalf maanden van 1916
Oorlogswinstbelasting	37.995	40.640
Verdedigingsbelasting Ia	285.566	2.366.905
Verdedigingsbelasting Ib	415.364	451.414
Verdedigingsbelasting II	1.408.644	2.277.042
Totaal	2.147.569	5.136.001

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

I. BANKDISCONTOS.

	20 Januari 1917	20 Juli 1914
Ned. Bank	Disc. Wissels. 4 1/2 sedert 1 Juli '15	3 1/2 sedert 23 Mrt. '14
	Bel. Binn. Eff. 4 1/2 " 1 " '15	4 " 23 " '14
	Vrsch. in R.C. 5 1/2 " 19 Aug. '14	5 " 23 " '14
Bank van Engeland	5 1/2 " 18 Jan. '17	3 " 29 Jan. '14
Duitsche Rijksbank	5 " 23 Dec. '14	4 " 5 Febr. '14
Bank van Frankrijk	5 " 20 Aug. '14	3 1/2 " 29 Jan. '14
Oostenr. Hong. Bk.	5 " 10 Apr. '15	4 " 12 Mrt. '14
Russische Staatsbk.	6 " 27 Juli '14	5 " 1 Apr. '14
Nat. Bank v. Denem.	5 " 10 " '15	5 " 6 Febr. '14
Zweedsche Rijksbk.	5 1/2 " 9 Nov. '16	4 1/2 " 6 " '14
Zwitsersche Nat. Bk.	4 1/2 " 2 Jan. '15	3 1/2 " 19 " '14
Bank van Italië	5 " 1 Juni '16	5 " 9 Mei '14
Feder. Res. Bk. N.Y.	3-4 1/2	—
Javasche Bank	3 1/2 " 1 Aug. '09	3 1/2 " 1 Aug. '09

II. OPEN MARKT.

Data	Amsterdam		Londen Part. disconto	Berlijn Part. disconto	Parijs Part. disc.	N. York Call- money
	Part. disconto	Prolon- gatie				
20 Jan. '17	1 1/4-1 1/2 ¹⁾	—	5 1/16	4-5/8	—	1 3/4-2 ¹⁾
13 " '17	2	3	5 1/16	4-5/8	—	1 3/4-2
6 " '17	2 3/4	3 1/2	5 1/8	4-5/8	—	2 1/4-1/2
30 Dec. '16	4 1/8-1/4 ¹⁾	4 1/2	5 17/32	4-5/8	—	2-2 1/4
17-22 J. '16	1 3/4-2	2-1/2	5 1/8-3/16	4 1/8-1/2	—	1 3/4-2
18-23 J. '15	—	—	1 7/8-2 1/8	—	—	1 7/8-2
20-24 Jul. '14	3 1/8-3/16	2 1/4-3/4	2 1/4-3/4	2 1/8-1/2	2 3/4	1 3/4-2 1/2

¹⁾ Noteering van 19 Januari.

WISSELKOERSEN.

I. KOERSEN IN NEDERLAND.

Voor Londen, Berlijn en Parijs worden voorloopig ook de dagelijksche noteeringen te Amsterdam opgenomen. De dagelijksche koersen op New York, alsmede de laagste en hoogste der week zijn aan particuliere opgaven ontleend.

Data	Londen	Berlijn	Parijs	New York
15 Jan. 1917 ..	11.68 7/8	40.85	42.07 1/2	2.44 3/4
16 " 1917 ..	11.69	40.87 1/2	42.07 1/2	2.44 3/4
17 " 1917 ..	11.68 7/8	40.87 1/2	42.07 1/2	2.44 3/8
18 " 1917 ..	11.69 1/4	40.82 1/2	42.05	2.44 3/8
19 " 1917 ..	11.68 7/8	40.82 1/2	42.05	2.44 3/8
20 " 1917 ..	11.69	40.87 1/2	42.05	2.44 3/8
Laagste der week	11.68 7/8	40.82 1/2	42.05	2.44 1/2
Hoogste " "	11.69 1/4	40.87 1/2	42.07 1/2	2.44 3/8
13 Jan. 1917 ..	11.68 3/4	40.87 1/2	42.10	2.44 3/8
6 " 1917 ..	11.68 1/4	41.07 1/2	42.07 1/2	2.44 3/8
Muntpariteit ..	12.10 3/8	59.28	48.—	2.48 3/4

Data	Zwitser- land	Wenen	Kopen- hagen	Stock- holm	Batavia telegrafisch
20 Jan. 1917	48.82 1/2	26.07 1/2	67.07 1/2	72.27 1/2	99 1/2-100 1/2
Laagste d. w.	48.65	25.85	66.—	71.95	—
Hoogste " "	49.10	26.15	67.12 1/2	72.35	—
13 Jan. 1917	48.70	25.85	67.05	72.—	99 1/2-100 1/2
6 " 1917	48.70	26.07 1/2	67.20	72.40	99 1/2-100 1/2
Muntpariteit	48.—	50.41	66.67	66.67	100

OVERZICHT.

Er is nog niet veel verlevendiging te bemerken op de wisselmarkt. De steeds grooter uitbreiding, die vooral in Duitschland en Oostenrijk gegeven wordt aan de beperkende bepalingen en de moeilijkheden, welke Engeland en Frank-

rijk aan de arbitrage bereiden, doen de omzetten gestadig inkrimpen. De koersen waren overigens vrij stabiel. De stijging voor Londen ging aanvankelijk ook deze week weder langzaam maar zeker verder, totdat na het bekend worden van de verlaging van het Engelsche bankdisconto een kentering intrad.

Parijs en New York bijna zonder verandering, iets flauwer. Berlijn tamelijk vast, met eenig aanbod in het midden der week, maar zeer gezocht op de laatste dagen.

Buenos-Aires belangrijk lager 109 1/2—108.

Roebels steeds aangeboden 72 1/2—71. Spanje en Skandinavië onveranderd. Zwitserland aan sterke schommelingen onderhevig; geopend op 48,72 1/2, steeg dit devies vrij snel tot circa 49,10, waarna het plotseling inzakte en op 48,80 sloot.

II. KOERSEN TE NEW YORK.

Data	Cable Londen (in \$ per £)	Zicht Parijs (in frs. p. \$)	Zicht Berlijn (in cents p. Rm. 4)	Zicht Amsterd. (in cents per gld.)
20 ¹⁾ Januari 1917	4.76.50	5.84 3/8	67 1/4	40 13/16
Laagste d. week..	4.76.50	5.84	67 1/4	40 13/16
Hoogste " " ..	4.76.50	5.84 3/8	68 1/4	40 13/16
13 Januari 1917	4.76.50	5.84 1/4	69 1/4	40 13/16
6 " 1917	4.76.45	5.84 1/2	71	40 13/16
Muntpariteit....	4.86.67	5.18 1/4	95 1/4	40 3/16

III. KOERSEN VAN DE VOLGENDE PLAATSEN OP LONDEN.

Plaatsen en Londen	Noteerings- eesheden	5 Jan. 1917	12 Jan. 1917	Week 13-20 Januari		17 Jan. 1917
				Laagste	Hoogste	
Alexandrië..	Piast. p. £	97 7/16	97 7/16	97 1/2	97 1/2	97 1/2
B. Aires	d.p.gd.pes.	50 13/16	50 9/16	50 1/16	50 1/2	50 1/16
Calcutta ...	sh/d.p.rup.	1/4 3/16	1/4 3/8	1/4 3/8	1/4 7/16	1/4 13/16
Hongkong ...	id. p. \$	2/4 1/2	2/4 1/4	2/3 1/2	2/3 3/4	2/3 1/2
Lissabon ...	d. p.escudo	31 1/2	31	30 3/4	31 3/4	31 1/8
Madrid ...	Peset. p. £	22.23 1/2	22.42 1/2	22.30	22.40	22.37 1/2
Montevideo ..	d. p. peso	54 3/4	54 1/4	54 3/16	54 7/16	54 7/16
Montreal....	\$ per £	4.76 3/8	4.76 1/2	4.76 1/4	4.76 7/8	4.76 3/8
Petrograd ..	R. p. £ 10	163 1/2	162 1/4	162 1/2	165	164 1/2
R. d. Janeiro ¹⁾	d. p. milr.	12	12 1/8	12 1/16	12 1/8	12 1/16
Rome	Lires p. £	32.75 1/2	32.94	32.95	33.30	33.25
Shanghai ..	sh/d.p. tael	3/5 1/4	3/5 1/4	3/5	3/5 1/4	3/5
Singapore ...	id. p. \$	2/4 3/16	2/4 3/16	2/4 1/8	2/4 3/16	2/4 3/16
Valparaiso ¹⁾	d. p. pap. p.	11 3/4	11 11/16	11 11/16	11 11/16	11 11/16
Yokohama ..	sh/d.p. yen	2/1 3/8	2/1 3/8	2/1 3/8	2/1 3/8	2/1 3/8

¹⁾ Noteeringen op 90 dagen.

GOUD EN ZILVER.

GOUDBEWEGING BIJ DE BANK VAN ENGELAND.

Sedert begin Augustus 1916 worden de dagelijksche ontvangsten en onttrekkingen van goud door de Bank van Engeland tijdelijk niet bekend gemaakt.

ZILVER.

De prijs van het zilver heeft zich, na de reactie van de vorige week, krachtig kunnen herstellen. Niettegenstaande er nu en dan winstnemingen vielen waar te nemen, werd dit aanbod ruimschoots door de vraag overtroffen. De noteering te Londen wijst per saldo voor de week een verbetering aan van 1 d. en blijft met 37 d. slechts 1/8 d. beneden den hoogsten prijs in het afgelopen jaar bereikt.

Noteering te Londen.

te New York.

20 Jan. 1917.....	37	76 1/8
13 " 1917.....	36	74 3/8
6 " 1917.....	36 1/2	75 3/8
30 Dec. 1916.....	36 1/2	75 3/8
22 Jan. 1916.....	27 3/16	57 1/4
23 Jan. 1915.....	22 11/16	48 3/4
20 Juli 1914.....	24 13/16	54 1/8

NEDERLANDSCHE BANK.

VERKORTE BALANS OP 20 JANUARI 1917.

Activa.	
Binnenl. Wis- sels, Prom., enz. in disc.	H.-bk. f 60.324.197,05 B.-bk. " 352.813,89 Ag.sch. " 15.993.337,86 1/2
	f 76.670.348,80 1/2
Papier o. h. Buitenl. in disconto	—
Idem eigen portef. f	7.554.099,—
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.	—
	" 7.554.099,—
Beleeningen incl. vrsch. in rek.-crt. op onderp.	H.-bk. f 30.362.218,33 1/2 B.-bk. " 3.901.353,03 Ag.sch. " 35.037.789,33 1/2
	f 69.301.360,70
Op Effecten	f 64.601.460,70
Op Goederen en Spec.	4.699.900,—
	" 69.301.360,70
Voorschotten a. h. Rijk	12.966.163,31 1/2
Munten Muntmateriaal	
Munt, Goud	f 60.450.280,—
Muntmat. Goud	529.127.905,07 1/2
	f 589.578.185,07 1/2
Munt, Zilver, enz.	6.804.657,06 1/2
Muntmat. Zilver	—
	" 596.382.842,14
Effecten	
Bel. v. h. Res. fonds. id. van 1/2 v. h. kapit.	f 5.125.970,12 1/2 3.881.173,25
	" 9.007.143,37 1/2
Geb. en Meub. der Bank	1.400.000,—
Diverse rekeningen	73.239.901,69
	f 846.521.858,82 1/2
Passiva.	
Kapitaal	f 20.000.000,—
Reservefonds	5.155.090,93 1/2
Bankbiljetten in omloop	736.433.365,—
Bankassignatiën in omloop	2.553.813,88
Rekening-Courant saldo's:	
Van het Rijk	f —
Van anderen	75.467.006,96 1/2
	" 75.467.006,96 1/2
Diverse rekeningen	6.912.582,04 1/2
	f 846.521.858,82 1/2

Beschikbaar metaalsaldo	f 432.591.201,60 1/2
Op de basis van 2/3 metaaldekking	269.700.364,48 1/2
Minder bedragen aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is	2.162.956.005,—

Bij vergelijking met den vorigen weekstaat blijken de volgende verschillen:

	Meer	Minder
Disconto's		2.358.856,27 1/2
Buitenlandsche wissels		342.870,—
Beleeningen	2.980.377,79	
Goud	2.109,10	
Zilver	58.660,94	
Bankbiljetten		9.110.100,—
Part. Rek.-Crt. saldo's	7.542.314,84 1/2	

N.B. Uit de bekendmaking van den Minister van Financiën blijkt, dat uitstonden op:

	20 Jan. 1917	13 Jan. 1917
Aan schatkistpromessen.. waarvan rechtstreeks bij de Ned. Bank geplaatst	f 120.360.000,— 48.000.000,—	f 119.360.000,— 47.000.000,—
Aan schatkistbiljetten	114.094.000,—	113.451.000,—
Aan zilverbons	15.669.397,50	16.060.966,—

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden guldens.)

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opeisbare schulden
20 Jan. 1917	589.578	6.805	736.433	78.021
13 " 1917	589.576	6.746	745.543	71.495
6 " 1917	590.589	6.694	751.767	68.526
30 Dec. 1916	587.602	6.985	758.379	58.316
23 " 1916	587.613	7.157	728.640	57.650
16 " 1916	590.523	6.948	733.316	56.512
9 " 1916	584.126	6.855	740.642	37.300
2 " 1916	585.142	6.626	746.774	39.773
25 Nov. 1916	584.591	6.725	736.284	48.950
18 " 1916	582.121	6.541	738.544	49.804
11 " 1916	584.157	6.450	740.458	50.211
4 " 1916	585.201	6.318	744.709	51.672
28 Oct. 1916	583.642	6.531	730.338	76.022
22 Jan. 1916	448.753	6.123	573.086	61.931
23 Jan. 1915	238.111	1.820	481.061	37.388
25 Juli 1914	162.114	8.228	310.437	6.198

Data	Disconto's		Beleeningen	Beschikbaar metaalsaldo	Dekningspercentage
	Totaal	Hiervan Schatkistpromessen rechtstreeks			
20 Jan. 1917	76.670	48.000	69.301	432.591	73
13 " 1917	79.029	47.000	72.282	432.014	73
6 " 1917	71.462	37.000	79.604	432.324	73
30 Dec. 1916	66.685	31.000	85.505	430.347	73
23 " 1916	56.459	31.000	77.433	436.612	76
16 " 1916	53.916	33.000	67.679	438.613	76
9 " 1916	51.150	30.000	70.303	434.497	76
2 " 1916	58.810	37.000	80.167	433.563	75
25 Nov. 1916	68.280	50.000	66.229	433.374	75
18 " 1916	73.662	56.000	67.000	430.096	75
11 " 1916	67.920	52.000	66.721	431.577	75
4 " 1916	70.590	54.000	70.927	431.346	73
28 Oct. 1916	99.035	83.000	63.153	428.001	73
22 Jan. 1916	79.102	53.500	83.709	327.279	72
23 Jan. 1915	146.583	73.000	131.307	135.995	46
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	43.521 1)	54

1) Op de basis van 2/3 metaaldekking.

JAVASCHE BANK.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden Guldens.)

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opeisb. schulden
25 Nov. 1916	70.620	23.005	156.388	50.674
18 " 1916	71.742	22.678	157.481	54.084
11 " 1916	71.028	22.820	158.294	54.657
4 " 1916	70.036	23.326	157.245	58.437
27 Nov. 1915	44.058	32.735	140.798	29.532
28 Nov. 1914	43.503	24.479	133.943	22.760
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634

Data	Disconto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalbaar	Beleeningen	Diverse rekeningen 1)	Beschikbaar metaalsaldo	Dekningspercentage
25 Nov. 1916	6.226	37.212	63.918	10.515	52.212	45
18 " 1916	6.215	37.283	65.317	12.952	52.107	45
11 " 1916	6.264	37.536	67.398	12.858	51.258	44
4 " 1916	6.124	38.081	70.399	12.324	50.226	43
27 Nov. 1915	5.938	18.169	49.382	23.691	42.727	45
28 Nov. 1914	5.167	8.620	40.609	14.482	36.641	43
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	4.842 2)	44

1) Sluitpost der activa.

2) Op de basis van 2/3 metaaldekking.

SURINAAMSCH BANK.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden guldens.)

Data	Metaal	Circulatie	Andere opeeschb. schulden	Disconto's	Div. rekeningen 1)
18 Nov. 1916 ..	668	1.066	829	881	885
11 „ 1916 ..	654	1.070	860	888	854
4 „ 1916 ..	680	1.090	728	892	774
28 Oct. 1916 ..	665	1.004	797	888	755
20 Nov. 1915 ..	722	888	1.089	880	1.042
21 Nov. 1914 ..	1.149	947	1.043	749	259
25 Juli 1914 ..	645	1.100	560	735	396

1) Sluitpost der activa.

BUITENLANDSCHE BANKSTATEN.

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

I. BANK VAN ENGELAND.

WEEKSTAAT VAN 10 JANUARI 1917.

ISSUE DEPARTMENT.

Notes issued.. £ 72.494.645	Government Debt £ 11.015.100
	Other securities,, 7.434.900
	Gold coin and bullion.... „ 54.044.645
£ 72.494.645	£ 72.494.645

BANKING DEPARTMENT.

Capital..... £ 14.553.000	Government securities .. £ 120.273.560
Rest..... „ 3.396.022	Other securities „ 42.584.303
Public deposits „ 49.529.490	Notes..... „ 33.478.105
Other deposits „ 130.248.009	Gold and silver coin..... „ 1.419.917
Seven-day and other bills... „ 29.364	
£ 197.755.885	£ 197.755.885

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

Onderstaand overzicht bevat tevens de cijfers der door de Regeering uitgegeven currency notes van 1 £ en 10 sh. met het bedrag der gouddekking en der tot dekking aangewezen Government securities. De publicatie dezer cijfers geschiedt sedert 26 Augustus 1914.

(In duizenden p. st.)

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes.		
			Bedrag	Goudd.	Gov. Sec.
18 Jan. 1917	56.115	38.832	***	***	***
10 „ 1917	55.465	39.017	145.985	28.500	116.273
3 „ 1917	54.957	39.895	148.770	28.500	118.097
27 Dec. 1916	54.305	39.676	150.144	28.500	118.102
19 Jan. 1916	51.168	33.910	99.641	28.500	64.577
20 Jan. 1915	69.920	34.767	36.027	21.500	13.924
22 Juli 1914	40.164	29.317

Dat	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Reserve	Dek-kings-percentage 1)
18 Jan. '17	133.883	37.382	51.325	13.770	35.734	18.90
10 „ '17	120.274	42.584	49.529	13.248	34.898	19.40
3 „ '17	62.188	91.780	53.147	11.638	33.512	19.76
27 Dec. '16	57.188	106.461	52.116	126.727	33.079	18.50
19 Jan. '16	32.839	109.725	59.474	100.782	35.708	22 1/4
20 Jan. 15	18.068	110.265	37.588	126.285	53.603	32 1/4
22 Juli '16	11.005	33.633	13.735	42.185	29.297	52 1/8

1) Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

II. DUITSCHE RIJKS BANK.

STAAT VAN 13 JANUARI 1917.

De biljetten zijn sedert den oorlog niet inwisselbaar.

Metallbestand	Mk.	2.549.574.000
davon Goldbestand	„	2.522.261.000
Reichs- und Darlehenskassenscheine	„	271.988.000
Noten anderer Banken	„	7.624.000
Wechsel	„	8.614.515.000
Lombardforderungen	„	9.377.000
Effekten	„	87.454.000
Sonstige Aktiva	„	947.601.000
Grundkapital	„	180.000.000
Reservefonds	„	85.471.000
Notenumlauf	„	7.726.844.000
Sonstige täglich fällige Verbindlichkeiten	„	3.917.497.000
Sonstige Passiva	„	568.321.000

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

Onderstaand overzicht bevat tevens het cijfer der uitgegeven Darlehenskassenscheine. De Scheine, welke niet in kas zijn bij de Reichsbank, circuleeren grootendeels onder het publiek. De Darlehenskassen zijn ingesteld op 11 Augustus 1914.

(In duizenden Mark)

Data	Metaal	Daarvan Goud	Kassen-scheine	Circu-latie	Dek-kings-percentage 1)
13 Jan. 1917	2.549.574	2.522.261	271.988	7.726.844	35
6 „ 1917	2.537.440	2.520.902	273.416	7.985.881	35
30 Dec. 1916	2.536.792	2.520.473	422.087	8.054.652	37
22 „ 1916	2.535.392	2.519.076	173.265	7.534.913	36
15 Jan. 1916	2.488.360	2.450.226	661.726	6.380.774	49
15 Jan. 1915	2.177.032	2.129.710	413.757	4.591.893	57
23 Juli 1914	1.691.669	1.356.857	65.479	1.890.895	93

1) Dekking der circulatie door metaal en Kassenscheine.

Data	Wissels	Rek. Crt.	Darlehenskassenscheine	
			Totaal uitgegeven	In kas bij de Reichsbank
13 Jan. 1917	8.614.515	3.917.497	3.248.100	260.100
6 „ 1917	8.747.678	3.769.070	3.254.900	264.500
30 Dec. 1916	9.609.767	4.564.206	—	—
22 „ 1916	8.256.714	3.792.276	—	—
15 Jan. 1916	5.360.661	1.836.779	1.706.000	621.000
15 Jan. 1915	3.770.074	1.642.474	869.000	406.000
23 Juli 1914	750.892	943.964

III. BANK VAN FRANKRIJK.

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

Van 6 Aug. 1914 tot 28 Jan. 1915 werden geen staten gepubliceerd. De met * geteekende posten komen eerst sedert 28 Jan. 1915 in den weekstaat voor. De biljetten zijn sedert den oorlog niet inwisselbaar.

(In duizenden francs.)

Data	Goud	Zilver	* Te goed in het buitenland	Wissels	* Uitgestelde wissels
18 Jan. '17	5.110.248	285.466	821.430	686.049	1.327.163
11 „ '17	4.405.930	1.693.089	707.120	695.749	1.332.654
4 „ '17	3.392.694	1.693.089	770.600	745.571	1.336.505
27 Dec. '16	5.075.915	294.869	825.800	619.525	1.338.833
20 Jan. '16	5.006.213	353.341	—	400.627	1.803.959
21 Jan. '15	—	—	—	—	—
23 Juli '14	4.104.390	639.620	—	1.541.080

Data	Beleening	* Buitgew. voorsch. af d. Staat	Bank-biljetten	Rek. Crt. Particulieren	Rek. Crt. Staat
18 Jan. 1917	1.274.398	8.000.000	17.179.190	2.264.545	84.769
11 „ 1917	1.295.158	7.900.000	17.287.397	2.218.171	34.298
4 „ 1917	1.284.392	7.700.000	17.001.339	2.313.885	42.520
27 Dec. 1916	1.304.879	7.400.000	16.678.818	2.260.224	15.009
20 Jan. 1916	1.128.411	5.300.000	13.756.036	2.048.788	25.800
21 Jan. 1915	—	—	—	—	—
23 Juli 1914	769.400	5.911.910	942.570	400.590

IV. RUSSISCHE STAATSBANK.

OVERZICHT DER. VOORNAAMSTE POSTEN.

De post „Schatkistbiljetten” komt eerst sedert 14 November 1914 n. st. in den weekstaat voor. De biljetten zijn niet inwisselbaar.

(In miljoenen Roebel).

Data n. st.	Goud	Tegood i/h bui- tenland	Zil- ver	Schat- kistbil- jetten	Dis- conto's en belee- ningen	Circu- latie	Rek. Cour- rant
14 Jan. '17	1.475	2.150	119	6.866	667	9.097	1.872
5 „ '17	1.472	2.150	118	6.652	673	8.897	1.801
28 Dec. '16	1.473	2.150	115	6.534	652	8.591	1.778
20 „ '16	1.472	2.150	113	6.568	654	8.462	1.789
14 Jan. '16	1.613	648	39	3.232	1.252	5.622	1.633
14 Jan. '15	1.558	170	45	657	1.117	3.031	1.026
21 Juli '14	1.601	144	74	757	1.634	1.099

V. BELGIË.

Van de Nationale Bank van België, die haar goudvoorraad naar Londen heeft overgebracht, zijn sedert 6 Augustus 1914 geen weekstaten openbaar gemaakt.

De Société Générale de Belgique is einde 1914 met de functie van circulatiebank belast. Het Notendepartement dezer bank publiceert wekelijks verkorte balansen. De biljetten zijn niet inwisselbaar.

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden francs.)

Data	Metaal incl. buitenh. saldi	Beleen. van buitenh. vorder.	Beleen. van prom. d. provinc.	Binn. wissels en beleen.	Circu- latie.	Rek. Crt. saldi.
11 Jan. 1917	340.947	82.680	480.000	54.572	845.751	102.808
4 „ 1917	351.063	82.140	480.000	54.407	847.934	109.998
28 Dec. 1916	351.210	81.415	480.000	65.398	849.968	118.298
19 „ 1916	351.651	81.272	480.000	64.958	852.634	115.627
13 Jan. 1916	176.999	46.328	480.000	60.948	603.954	158.251

VI. VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA

FEDERAL RESERVE BANKS.

In werking getreden op 16 November 1914.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden dollars.)

Data	Goud	Zilver	Wissels	Deposito's	Circu- latie	Dekkings- Perccen- tage 1)
15 Dec. '16	435.302	7.907	160.666	671.898	12.606	68,3
8 „ '16	427.959	4.644	158.127	647.311	11.451	68,3
1 „ '16	439.174	10.836	128.111	640.307	13.411	71,4
24 Nov. '16	459.935	17.974	122.593	663.414	15.324	72,5
17 Dec. '15	334.887	26.978	52.696	412.879	14.461	83
18 Dec. '14	233.279	25.008	9.043	248.084	3.856	93

1) Gouddekking van deposito's en circulatie na aftrek van de posten tusschen de banken onderling.

VEREENIGDE NEW YORKSCHE BANKEN EN TRUST
MAATSCHAPPIJEN.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

(Gemiddelden in duizenden dollars.)

Data	Reserve	Deposito's	Circulatie	Beleeningen en disconto's	Surplus Reserve
20 Jan. '17	796.970	3.695.050	28.700	3.427.420	186.960
13 „ '17	753.900	3.585.010	28.830	3.364.630	162.620
6 „ '17	698.830	3.515.450	28.890	3.344.030	120.680
30 Dec. '16	660.580	3.458.470	28.850	3.333.920	92.640
22 Jan. '16	752.090	3.518.370	34.750	3.271.830	172.960
23 Jan. '15	498.800	2.176.560	42.800	2.209.500	138.290
25 Juli '14	467.880	1.958.320	41.730	2.057.570	26.170 1)

1) Op basis van 25 % van alle deposito's.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 20 Januari 1917.

Niettegenstaande den opnieuw wassenden stroom van uitgiften, bewogen de geldkoersen zich, althans gedurende de eerste helft van de afgelopen week, weder in neergaande richting. Prolongatie daalde verder van 3 tot 2½ pCt. Later volgde een kleine verheffing tot 2½ pCt., vermoedelijk onder den invloed van eenige per einde der week aangekondigde omvangrijke emissies (o.a. f 6 miljoen 4½ pCt. obligatiën der gemeente Rotterdam). Ook van regeeringszijde valt weer een beroep op de geldmarkt te verwachten, daar de Minister van Financiën gemachtigd is tot uitgifte van f 50 miljoen schatkistbiljetten en promessen. Dit beoogt om, in afwachting van de stortingen op de nieuwe staatsleening, die eerst in Februari aanvangen, middelen te scheppen. De gemakkelijke toestand van de geldmarkt is aan sommige onzer Nationale schuldsoorten ten goede gekomen. Zeer vast waren vooral 3 pCt. Certificaten en obligatiën, die onderscheidenlijk 1¼ en 1³/₁₆ pCt. in prijs opkwamen.

Voor buitenlandsche staatsfondsen is de vraag hier bij voortdurend gering. De 3½ pCt. Italiaansche schuld, waarin zeer langen tijd geen handel plaats vond, werd in de afgelopen week op 6¾ pCt. lagere koers afgedaan. Zonder bepaald zwak te zijn, waren Russische fondsen hier ter beurze toch niet gunstig gestemd en toonde het verloop in enkele gevallen afbrokkeling. Ook in Rusland zelf wordt de aandacht van staatsfondsen eenigszins afgeleid door de groote uitgiften voor allerlei ondernemingen, die thans aldaar plaats vinden. Zoo verhoogden in de maand December twaalf industriële bedrijven hun kapitaal met tezamen circa R. 85 miljoen. Daarnevens vragen ook de banken voortdurend nieuw kapitaal; zoo zal de Petersburger Internationale Handelsbank haar kapitaal met R. 15 miljoen uitbreiden. Al deze kapitaalsvergrotingen houden voor een belangrijk deel verband met den oorlog. Anderzijds is het bevredigend, dat de spoorwegontvangsten in Rusland over het afgelopen jaar R. 985 miljoen hebben bedragen of circa R. 200 miljoen boven de raming. Bij het beoordeelen dezer vermeerdering moet intusschen niet uit het oog worden verloren, dat ook de exploitatiekosten in alle onderdelen zijn gestegen, dat de prijzen der materialen verre de normale overtreffen en dat de lage stand van den roebel een belangrijke extra-uitgaaft vordert ter voorziening in den dienst van de meest in goud luidende leeningen der spoorwegen. Van Aziatische fondsen werden Japansche obligatiën andermaal hooger gezocht in verband met hernieuwden inkoop van stukken der beide tabaksmonopolie-leeningen. Opvallend vast was de houding van Zuid-Amerikaansche fondsen, inzonderheid Argentijnen, waarvan de 4 pCt. leening 1896—1899 zich 4½ pCt. kon verheffen. De handelsbeweging van Argentinië in het afgelopen jaar, met name de uitvoer, voor zoover reeds bekend, is intusschen niet zeer bevredigend. Over de eerste 10 maanden van 1916 was het bedrag daarvan 61 miljoen goudpeso's beneden dat van het overeenkomstige tijdvak in 1915. Deze achteruitgang is ten deele het gevolg van gebrek aan scheepsruimte, anderdeels van de slechte oogstresultaten. Er was zelfs een oogenblik sprake van den uitvoer van landbouwproducten geheel en al stop te zetten. In Brazilië is de regeering voornemens, onvoorzien omstandigheden voorbehouden, in Augustus 1917 den rentediens op de staatsschuld in contanten te hervatten, zooals bij het fundingplan van 1914 bepaald.

13 Jan. 17 Jan. 20 Jan. Rijzing of daling.

5 % Ned. Werk. Schuld...	102 1/8	102	102	- 1/8
4 % „ „ „ 1916	95 1/4	95 7/16	95 7/16	+ 3/16
3 1/2 % „ „ „ „	83 7/8	83 1/2	83 1/4	- 1/8
3 % „ „ „ „	73 15/16	74 15/16	75 1/8	+ 1 3/16
3 % Cert. Ned. Werk. Schuld	73 15/16	75	75 1/16	+ 1 1/4
2 1/2 % „ „ „ „	62 1/16	62 7/8	62 11/16	+ 5/8
4 1/2 % Hongarije 1914	45 1/2	45 1/2	43 3/4	- 1 3/4
3 1/2 % Italië 1862—1881	56 3/4	56 3/4	50	- 6 3/4
4 % Nicolaï 1867—1869	65	66 7/8	66 7/10	+ 1 7/10
4 % Rusland Gecon. 1880	61 7/16	62 1/2	62	+ 1/10
4 % Rusland bij Hope & Co.	66 1/16	66 11/16	66 1/16	-
4 % Obl. Orel Vitebsk 1894	67	65 3/4	65 3/4	- 1 1/4
4 % Servië 1895	46 1/2	49	47	+ 1/2
4 % Argentinië 1896—1899	67 7/8	69 1/2	72	+ 4 1/8
5 % Brazilië 1895	61 3/4	61 7/8	62 3/8	+ 3/8
5 % Dominica	95	93 3/4	93 7/8	- 1 1/8

Het op den achtergrond geraken der vredeskansen heeft de belangstelling in tal van locale fondsen krachtig doen herleven. Naast bankaandeelen, waarvan inzonderheid aandeelen Nederlandsche Handel-Maatschappij zich door vaste

houding onderscheiden hebben, waren *cultuurfondsen* gunstig gestemd. De leiding hadden aandelen Javasche Cultuur, die ondanks een reactie van 10 pCt. aan het eind, per saldo nog circa 20 pCt. boven het koerspeil van de vorige week sluiten op het aankondigen van een interim dividend ad 20 pCt. tegen een even groot totaaldividend het vorig jaar. Verder wordt voorgesteld *f* 1½ miljoen nieuwe aandelen uit te geven à pari, ten volle deend in de winst over 1917. Voor andere cultuurfondsen was de stemming willig uit hoofde van de voortdurend vast blijvende suikerprijzen.

Van nijverheidsfondsen waren inzonderheid Insulinde Oliefabrieken vast; zij behaalden een koerswinst van 13½ pCt.

In de *mijnbouwafdeeling* werden alleen Aequators en Bolang Mongondou's hooger gezocht. In de overige soorten had nagenoeg geen handel plaats.

Voor Rumeensche oliesoorten blijft de lusteloze stemming en koersafbrokkeling aanhouden. Koninklijke en Sumatra Palembang's daarentegen waren willig, zoowel op het bericht, dat de totale productie van de door de Koninklijke-Shellgroep gecontroleerde maatschappijen over 1916 5.155.000 ton heeft opgeleverd tegen 4.367.384 ton in het voorafgegane jaar, als op de definitieve totstandkoming van de overeenkomst met drie Mexicaansche oliemaatschappijen, die in een nieuwe Nederlandsche maatschappij met een kapitaal van *f* 7.200.000 worden ingebracht (niet *f* 72 miljoen, zooals in het overzicht van de vorige week, op grond van foutieve gegevens, stond vermeld). Ook voor eenige Russische oliesoorten, vooral New Schibaieff, ontwikkelde zich vraag.

De vrij vaste houding van den *rubberprijs* te Londen kwam de koersbeweging hier ter beurze ten goede. Ofschoon de handel later eenigszins verliep bleven de koerswinsten gehandhaafd en sluit de geheele afdeeling boven de prijzen van de vorige week. Indische rubbers wonnen zelfs 11 pCt.

Veel belangrijker nog waren echter de koersverheffingen in de *scheepvaartafdeeling*. Zoo verbeterden Oostzee's 40 pCt., Bothnia's 24 pCt. enz. Levendig was mede de handel in aand. Holland-Amerika-Lijn, Koninklijke Hollandsche Lloyd en Kon. Nederlandsche Stoomboot, doch deze moesten aan het slot der week een deel van de behaalde verbetering prijsgeven. Aandelen Hollandsche Stoomboot waren gevraagd op geruchten, dat deze maatschappij 33 pCt. dividend zal uitkeeren tegen 27 pCt. in 1915 en 13 pCt. over 1914; koersbeweging: 170¾—190½.

Tabaksfondsen waren opnieuw gunstig gestemd — ofschoon de omzetten van matigen omvang waren — onder de nawerking van het bericht, dat de Duitsche grenzen wellicht wederom voor den invoer van ruwe tabak zullen worden opengesteld. In Duitschland zelf schijnt men evenmin tevreden te zijn met de werkwijze van de zogenaamde „inkoopcentrale”.

Eenig leven vertoonde voorts de anders verlaten *theeafdeeling*, waarin zich thans tot hoogere prijzen vraag ontwikkelde o.a. voor Algemeen Ned.-Ind. Thee en Amsterdam Thee.

	13 Jan.	17 Jan.	20 Jan.	Rijzing of daling.
Koloniale Bank	156¾	156½	160	+ 3½
Ned.-Ind. Handelsbank	238	239½	239½	+ 1½
Ned. Handel-Mij. resc.	190	193½	194¼	+ 4¼
Amsterdamsche Superfosfaat. 150	147¾	146	—	— 4
Van Berkel's Patent	132½	133	137¼	+ 4¾
„Insulinde” Oliefabr.	234	242	247½	+ 13½
Fransch. Ned. Kol. Cult.	474	500	495	+ 21
Handelsver. Amsterdam.	347	351	353	+ 6
Javasche Cultuur.	428	455	445¼	+ 19¼
Pengadjaran Cult.	139¼	144	140	+ ¾
Aequator-Mijnbouw.	90	9¼	9¼	+ 4¾
Bolang Mongondou.	180	195	190	+ 10
Geconsolideerde Holl.	171	170¼	167¾	— 3¾
Koninklijke	528	526½	523¾	+ 10¾
Sumatra Palembang.	246	252½	252½	+ 6½
New Schibaieff.	44¾	47¼	46¼	+ 1½
Orion	52¾	51¾	50	— 2¾
Steaua Romana	111	119	110	— 1
Amsterdam Rubber	246	247	248	+ 2
Bandar Rubber	160½	168	165	+ 4½
Deli-Batavia Rubber	168¾	169¾	171½	+ 3½
Indische Rubber	168	173	177	+ 11
Soengei Raya Rubber.	69	76	78¾	+ 9¾
Holland Amerika Lijn	424½	430	426½	+ 2
Holland Gulf.	200	215	236	+ 30
Java China Japan Lijn	161	164¾	170½	+ 9½
Kon. Hollandsche Lloyd.	189¼	202½	201½	+ 12¼

	13 Jan.	17 Jan.	20 Jan.	Rijzing of daling.
Kon. Ned. Stoomboot	229½	241	238½	+ 9
Oostzee	309	345	349½	+ 40
Bothnia	265	285½	289	+ 24
Amsterdam Deli	235	242	240	+ 5
Deli Batavia.	424	435	435	+ 11
Deli Cultuur.	186½	194	192¼	+ 5¾
Deli Maatschappij	510	523½	525½	+ 15½
Medan-Tabak	189¾	197	194	+ 4¼
Rotterdam Deli	231½	242½	240½	+ 9
Senembah	524½	532	531	+ 6½
Alg. Ned.-Ind. Thee.	101	105	107¼	+ 6¼
Amsterdam Thee.	62	65	66	+ 4

* ex. div.

De stemming voor *Amerikaansche* fondsen hier ter beurze was aanvankelijk onzeker. Later werd de houding evenwel op het voorbeeld van Wallstreet vaster en genoten inzonderheid Marinefondsen veel vraag, zoowel op goede verwachtingen voor de December-ontvangsten, die op \$ 5 miljoen geschat worden, als op de gunstige gesteldheid en vooruitzichten der vrachtenmarkt. Vrij levendig was ook de vraag voor Steelaandelen, die 2½ pCt. in prijs verbeteren konden. Het aantal zich in Europa bevindende aandelen dezer maatschappij is in het afgelopen jaar verder teruggegaan. Thans bevinden zich aan deze zijde van den oceaan nog slechts 502.632 stuks, waarvan Nederland bijna de helft, namelijk 234.365 stuks bezit. Af en toe werden hier ook Anaconda Coppers en Central Leathers gekocht. Minder belangstelling was er voor American Cans, American Beet Sugars en Dominion Steels.

	13 Jan.	17 Jan.	20 Jan.	Rijzing of daling.
American Beet Sugar	90	88¼	89½	— ½
American Can. Cy.	52	49	50	— 2
American Car. & Foundry ..	71¾	73¾	73¾	+ 1¼
American Hide & Leather ..	65½	66½	66¾	+ 1½
Anaconda Copper	177¾	178	179¾	+ 1¾
Central Leather.	92	94	93	+ 1
Dominion Steel.	68¾	67¾	67¼	— 1½
Studebaker Corp.	107	109	108¾	+ 1¾
U. S. Steel	106¾	109¼	109	+ 2¾
Atchison Topeka	105½	105	104½	— ¾
Denver	18¼	18½	18½	+ 1½
Erie.	32½	33½	33¾	+ 1¾
Kansas City Southern.	25¼	26½	26½	+ 1½
St. Louis en San Francisco	15¼	18½	18¼	+ 2½
Southern Pacific	96¼	96	96½	— ½
Southern Railway cert.	28¾	29¾	29¾	+ ½
Union Pacific	145½	146½	145¾	+ 2½
Intern. Merc. Mar.	29¼	31¾	34	+ 4¼
Intern. Merc. Mar. pref.	82½	84¾	90½	+ 7¾

* ex. div.

Te Londen konden Consols zich fractioneel van hun jongste koersdaling verheffen. Ondanks de vaste houding van de geldmarkt heeft de Bank van Engeland toch het disconto met ½ pCt. verlaagd, ongetwijfeld om de deelneming in de nieuwe oorlogsleening te bevorderen. Onafhankelijk van deze leening is tot steun van den wisselkoers een transactie met de firma Morgan ten bedrage van \$ 250 miljoen 5½ pCt. converteerbare obligatiën tot stand gekomen, terwijl voor ditzelfde doel een Amerikaansch banksyndicaat \$ 15 miljoen Central Argentine Railway obligatiën zal aankopen, die de Engelsche houders verplicht worden tegen bepaalde voorwaarden bij de schatkist in te leveren.

Te Parijs was het beursverloop vrij gunstig, wellicht naar aanleiding van het succes, dat de uitgifte van £ 8 miljoen Fransche schatkistwissels te Londen (slechts 47 à 48 pCt. werd toegewezen) is ten deel gevallen. De Fransche regering gaat voort bij de Bank van Frankrijk geld op te nemen; het bedrag dezer voorschotten is thans tot fr. 8 milliard aangegroeid.

De Berlijnsche beurs was volgens de Duitsche couranten, ondanks eenige gunstige gegevens als nieuwe verhooging van prijzen in de ijzerindustrie en een vrij bevredigend bankstaats (eenige toerneming van den goudvoorraad ging gepaard met een vermindering ad globaal M. 100 miljoen van het bedrag aan bankbiljetten in omloop) toch voortdurend lusteloos en zwak gestemd, naar het schijnt in verband met de voorbereidingen voor een zesde oorlogsleening.

Te New York droeg tot de vaste beurshouding bij de aanmerkelijke vermeerdering van de surplusreserve der New

METALEN. IJZER EN STAAL.

Engeland. De onderbreking van den maildienst maakt het onmogelijk, een overzicht te geven van den toestand van de markt gedurende de afgelopen week.

Duitschland. Een maatregel, die reeds lang voorspeld en in betrokken kringen breedvoerig besproken is, schijnt nu een voldongen feit te worden. Na grondige overweging en talrijke vergaderingen met de voornaamste industriëlen en de administrateurs van de verschillende syndicaten heeft het gouvernement thans een definitieven stap gedaan voor het invoeren van maximumprijzen voor alle ijzer- en staalproducten.

De basis voor deze nieuwe regeling zijn de door de verschillende syndicaten vastgestelde en op het oogenblik heersche prijzen.

Voor den tusschenhandel staat het gouvernement een commissie toe van 5 pCt. plus opslagkosten boven de prijzen, die door de fabrieken worden berekend.

Amerika. De stemming van de staalmarkt was beïst kalmer en het maakt den indruk alsof de handel zich bezorgd maakt over de zichtbare afname in de export-orders.

Men beweert, dat de vermindering in den uitvoerhandel voornamelijk moet worden toegeschreven aan het gebrek aan scheepsruimte en de verstopping op de binnenlandsche spoorwegen.

De moeilijkheden in het verkeer treedt sterker op den voorgrond en belemmert het transport van ruw materiaal en afgewerkte goederen naar en van de fabrieken.

Rails en wagons worden bijzonder veel gevraagd en vormen een groot deel der orders thans in behandeling. Ook zijn groote orders geboekt voor scheepsplaten.

Loco-Noteringen te Londen:

Data	Ijzer Civ. No. 3	Koper Standard	Tin	Lood	Zink
19 Jan. 1917..	nom.	130.-/-	189.5/-	30.10/-	51.10/-
12 „ 1917..	nom.	130.-/-	184.10/-	30.10/-	45.10/-
21 Jan. 1916..	80/6	89.-/-	178.15/-	31.14/-	90.-/-
22 Jan. 1915..	57/6	62.12/6	160.-/-	18.7/6	32.10/-
20 Juli 1914..	51/4	61.-/-	145.15/-	19.-/-	21.10/-

STEENKOLEN.

In de afgelopen week bleven de prijzen voor steenkolen hier te lande in het algemeen onveranderd.

De Engelsche markt blijft flauw en toont neiging tot verdere daling.

De aanvoer van Duitschland is in de afgelopen berichtsperiode niet verbeterd door de plotseling ingevalien voorst is sedert dien het verkeer op het Rhein-Herne kanaal gesloten en waar de spoorveegaanvoer zelf onder betere omstandigheden reeds miniem was, zal bij aanhouden der vorst de aanvoer van dien kant spoedig geheel stilstaan.

Ook de aanvoer van Engeland bleef beneden de verwachting en bedroeg in de week van 13—20 Januari circa 29.000 tons.

Door de staking van het scheepsvolk, ziet het ook hier voor de naaste toekomst niet rooskleurig uit.

PETROLEUM.

(Ontleend aan den „Petroleum Review“.)

Londen, 12 Januari 1917.

Petroleum. De prijs van alle merken van Amerikaansche geraffineerde petroleum is 1/2 d. per gallon gestegen. De loopende prijzen zijn:

2e destillaat..... 1 s. 1 1/2 d.
Standard White 1 s. 2 d.
Water White 1 s. 2 1/2 d.

Smeeroliën. Sedert de vorige week zijn Amerikaansche smeeroliën 1 £ duurder geworden. Prijzen zijn als volgt:

American pale vanaf £ 23
American red „ £ 23
American dark cyl.... „ £ 18
American filtered cyl... „ £ 21

Stookolie en vethoudende oliën. Geen officieele prijzotecringen.

Benzine. Geen verandering in den toestand. De markt is vast.

No. 1 2 s. 10 d.
No. 2 2 s. 9 d.
No. 3 2 s. 8 d.

Alle merken zijn 1 d. per gallon duurder in Schotland en Ierland.

Bij bovenstaande prijzen moet 6 d. per gallon verbruiksbelasting worden gevoegd.

Terpentijn. De markt is zeer onregelmatig.

Amerikaansch loco.... 53 s. 6 d.
Februari/April 54 s. 3 d.
Mei/Augustus 54 s. 9 d.

Paraffine. De prijzen zijn sedert de vorige week onveranderd gebleven.

Smeltpunt 140° 6 d.
„ 130—132° 5 d.
„ 125—128° 4 3/4 d.
„ 118—120° 4 1/2 d. } per lb.

Liverpool, 11 Januari 1917.

Toestand dezelfde als vorige week.

Bakou, 11 Januari 1917.

De markt voor ruwe olie blijft vast. Noteeringen staan op 45 kopeken per poed.

New York, 11 Januari 1917.

Alle merken zijn sterk gestegen.

Geraffineerd in kisten 12,00 c.
Standard White in vaten 8,90 c. } per gallon.
Credit Balances 3,05 c.
Pennsylvanian Crude \$3,5 per vat.

Philadelphia, 11 Januari 1917.

Standard White staat 8,90 c. per gallon genoteerd.

KATOEN.

NOTEERINGEN VOOR LOCO-KATOEN:

(Middling Uplands.)

	19 Jan. '17	12 Jan. '17	5 Jan. '17	19 Jan. '16	19 Jan. '15
New York	17,35 c	18,15 c	17,90 c	12,40 c	8,50 c
Liverpool	10,94 d	11,11 d	10,96 d	8,28 d	5,10 d

Ontvangsten in, en uitvoeren van Amerikaansche havens.
(In duizendtallen balen.)

	1 Aug. '16 tot 16 Jan. '17	Overeenkomstige perioden	
		1915—'16	1914—'15
Ontvangsten Gulf-Havens..	3727	2969	3844
„ Atlant. Havens	1540	1635	1936
Uitvoer naar Gr. Brittannië	1758	1159	1453
„ „ t Vasteland.	1326	1254	1455
„ „ Japan etc...	351	185	284

Voorraden in duizendtallen	12 Jan. '17	12 Jan. '16	12 Jan. '15
Amerik. havens.....	1489	1817	1075
Binnenland.....	1259	1191	890
New York	153	87	106
New Orleans	492	361	278
Liverpool	859	829	932

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons,
Manchester dd. 3 Januari 1917.

Door de plaats gehad hebbende feestdagen hebben wij de vorige week geen bericht uitgegeven. Intusschen heeft Amerikaansche katoen zeer sterk gefluctueerd, voornamelijk onder invloed van de politieke situatie. Het laagste punt werd bereikt op 21 Dec. j.l., toen de notering precies 2 1/2 pence lager was dan de hoogste prijs op 20 Nov. j.l. Men meent, dat verschillende hausse-speculanten tot nu toe hun oude contracten nog niet hebben kunnen liquideeren, zoodat het niet waarschijnlijk is, dat wij spoedig een herhaling zullen zien van de groote speculaties, die in Oct./Nov. j.l. plaats vonden. Prijzen hebben inmiddels weer circa 1 penny gereageerd en de markt is weer sterker, doordat de meest zwakke houders uitgeschakeld zijn. Bovendien laat het Zuiden zich absoluut niet influenceeren door de groote fluctuaties in de termijnmarkt, zoodat prijzen daar voor actueele katoen zelfs weinig veranderd zijn. De Egyptische markt blijft nog steeds zeer gevoelig en fluctuaties van een penny per dag zijn geen zeldzaamheid.

De daling van katoenprijzen heeft aan de spinners niet veel nieuwe zaken kunnen brengen en zij hebben zelfs de verminderde productie der laatste twee weken in dien tijd niet kunnen verkoopen. Gelukkig zijn nog vele oude contracten loopende en heeft men dus geen haast. Prijzen zijn zeer onregelmatig en loopen voor de verschillende spinnerijen sterk uiteen. Over het algemeen blijven koopers dan

ook een afwachtende houding aannemen. Terwijl het binnenland nogal wat kleinere orders geplaatst heeft, was de export-vraag zeer minime, zooals trouwens gewoonlijk in dezen tijd van het jaar. Voor Indië is weer wat vraag naar 40er mule en enkele andere soorten, die bijna een jaar verwaarloosd waren, zoodat het wel schijnt alsof voorraden daar uitgeput zijn. Egyptische garens blijven vast en worden nog vrij goed gevraagd niettegenstaande de zeer hooge prijzen.

De doekmarkt is zeer vast, hoewel ook door de feestdagen slechts weinig zaken tot stand kwamen. Er zijn oude biedingen loopende, die men hoopte met de lagere markt onder te kunnen brengen, doch fabrikanten blijven vast gestemd en zijn weinig tot concessies geneigd. De vraag van Indië is weer minder en de meeste andere markten schijnen liever eerst eens af te willen wachten hoe de katoenmarkt verder loopt.

WOL.

De veilingen te Londen sloten op lager prijzen voor de mindere soorten, terwijl de eerste-klasse, zoowel merinos als crossbreds, hun hoog prijsniveau konden behouden. De markt te Bradford is zeer kalm, daar men nog steeds wachtende is op definitieve berichten aangaande de houding van het gouvernement. De vrije voorraden zijn zeer beperkt. Het gerucht loopt, dat afzonderlijke prijzen zullen worden vastgesteld voor uitvoer en voor binnenlandsch verbruik.

De markt in La Plata blijft zeer vast uit hoofde van de beperkte voorraden. De aanvoer heeft zoo goed als opgehouden en het seizoen loopt weldra ten einde.

Noteeringen te Bradford:

Data	64 average	Colonial carded "			
		56	50	46	40
19 Januari 1917	68	52	43 1/2	35 1/2	31
12 " 1917	68	52	43 1/2	36	31
21 Januari 1916	43	37	32 1/2	28 1/2	25

SUIKER.

Onze Bietsuikemarkt bleef vast gestemd, doch bij de heerschende onzekerheid ten opzichte van de bepalingen van den uitvoer waren de zaken ook deze week van weinig belang. De markt sloot met koopers voor Januari- tot f 22 1/2 en voor Mei-levering tot ruim f 24,—.

Met belangstelling worden de uitzaaiingen in de biët-produceerende landen van Europa tegemoet gezien. In Duitsche suikerkringen blijft de opinie heerschen, dat er, tenzij de maximumprijs voor de bieten verhoogd dan wel de prijs voor andere gewassen verlaagd wordt, niet alleen van de door de regeering gewenschte uitbreiding van den bietenbouw niets zal komen, maar zelfs eene inkrimping zal plaats hebben. Ook in Oostenrijk-Hongarije bestaat nog groote onzekerheid betreffende den uitzaai in afwachting van speciale regeeringsbesluiten. Aangaande Frankrijk kan er onder de tegenwoordige omstandigheden van eenen belangrijken vermeerderden aanbouw moeilijk sprake zijn. Volgens courantenberichten zullen op 1 Februari in geheel Frankrijk suikerkaarten worden ingevoerd, die recht geven op 750 gram suiker per persoon per maand.

Wij laten hier volgen de statistiek van den Engelschen Board of Trade per ult^o. December, vergeleken met verleden jaar:

	Dec. 1916	Dec. 1915	Jan./Dec. 1916	Jan./Dec. 1915	
Import Riet.....	63.695	58.126	1.126.478	976.875	tons
" Biet.....	—	—	—	—	"
" Geraffineerd	23.635	45.859	410.764	505.482	"
Totaal.....	87.330	103.985	1.537.242	1.482.357	tons
Stock in Bond....	105.050	106.950	—	—	"
" Raffinaderijen	13.750	30.500	—	—	"
Productie "	54.261	56.785	731.145	784.331	"
TotaalBinnel.verbr.	109.640	107.353	1.397.856	1.651.086	"

Hieruit blijkt, dat, terwijl de totale invoer van suiker in 1916 55.000 tons grooter was dan in 1915, de eigen consumptie eene vermindering aantoonde van ongeveer 250.000 tons. Er moet dus aanmerkelijk meer geëxporteerd zijn, hetgeen in hoofdzaak verklaard kan worden door de behoeften van het leger in Frankrijk en elders. Het is voor de suiker produceerende landen van belang te weten, dat Engeland in 1915 niet minder, maar zelfs meer suiker geïmporteerd heeft dan in 1916. Of de suiker in het land zelf dan wel daarbuiten geconsumeerd werd, is voor producenten van minder betekenis.

In Amerika was de stemming over het algemeen prijs-houdend. De noteering voor Spot-Centrifugals werd echter in het begin der week met 1/8 c. verlaagd en is nu 5,27 c. De aanvoeren bedroegen 18.000 tons, de versmeltingen 21.000 tons en de voorraad 50.000 tons.

De markt op Java bleef zeer stil. Witte suiker uit oogst 1917 is tot f 14,— uit de eerste hand te koop.

NOTEERINGEN.

Data	Amsterdam per Januari.	Londen			New York 96% Centrifug.
		Tates Cubes No. 1	White Java: fob.	Americ. Granulated fob.	
19 Jan. 1917....	f 22 1/2	47/1 1/2	—	—	5,27
12 " 1917....	" 22 1/8	47/1 1/2	—	—	5,27 1/2
19 Jan. 1916....	" 24 1/8	40/6	20.3	21/6	4,64
19 Jan. 1915....	" 15 1/8	31/-	26/6	27/6	3,95
21 Juli 1914....	" 11 13/32	18/-	—	—	3,26

KOFFIE.

(Uit het Mailbericht van de Makelaars G. Duuring & Zoon, Kolff & Witkamp en Leonard Jacobson & Zonen).

De markt verkeert, wat de prijzen aangaat, voor Ned. Oost-Indische soorten geheel in denzelfden toestand als in het vorig bericht beschreven. Alleen in de hoeveelheden die aangevoerd en aan de markt gebracht worden, is eenige verbetering gekomen. Van de 30 % plantage-koffie eerste soort, die van Java herwaarts toegelaten zijn, begint langzamerhand aan te komen en geeft dit althans eenige verademing, zij het dan ook dat de condities voor uitvoer, de noodige belemmering meebrengen. Wat betreft de N. O. T.-koffie, zoo moest de noteering van loco Superior Santos van 46 1/2 op 47 1/2 c. gebracht worden. De markt loopt op door gebrek aan aanvoer.

Noteeringen en voorraden.

Data	Rio		Santos		Wisselkoers
	Voorraad	Prijs No. 7	Voorraad	Prijs No. 4	
20 Jan. 1917	399.000	6675	3.071.000	6300	12 1/16
13 " 1917	415.000	6600	3.128.000	—	12 1/8
19 Jan. 1916	385.000	6000	2.559.000	5900	11 11/32
24 Juli 1914	353.000	4900	889.000	5700	16

Ontvangsten.

Data	Rio		Santos	
	Afgeloope week	Sedert 1 Juli	Afgeloope week	Sedert 1 Juli
20 Jan. 1917 ..	26.000	1.565.000	127.000	8.217.000
19 Jan. 1916 ..	50.000	2.343.000	225.000	9.408.000

DE ROTTERDAMSCH E HUDENMARKT IN 1916.

Aan het verslag over 1916 betreffende huiden en looistoffen van de makelaars Grisar & Co. alhier, is het volgende ontleend:

Schreven wij op 31 December 1915 dat de La Plata-markt niet tot voldoende ontwikkeling kon komen door de groote moeilijkheden bij den aanvoer, in de eerste drie maanden van 1916 werden die moeilijkheden nog grooter en was de aanvoer van huiden en looistoffen ten eenenmale stop gezet. De reden daarvan was, dat Engeland niet wenschte, dat door invoer van exotische huiden, onze inlandsche huiden zouden kunnen worden uitgevoerd naar Staten, die met de Entente in oorlog zijn. Zij verlangden hiervoor waarborgen; voor de aan de N. O. T. geconsigneerde huiden waren de bestaande waarborgen voldoende.

Het eenige middel om uit die impasse te geraken, was uitvoer van inlandsche huiden in ruil tegen exotische huiden. Reeds maanden tevoren had de N. O. T. voor een dergelijke regeling hare sympathie betuigd, doch door verschil van meening met de Nijverheids-Commissie bleef de uitvoering van die regeling sleepend.

Inmiddels hoopten zich hier groote voorraden op, niettegenstaande de Nederlandsche Looierij reeds meer dan het dubbele aantal inlandsche huiden verwerkte dan vóór 1914. Bij gebrek aan looimiddelen konden die echter niet verwerkt worden; daarenboven bestond er een dringende behoefte aan exotische huiden voor de zoollader-fabricatie, zoowel voor legerdoeleinden als voor particulieren.

Om uit die moeilijkheden te geraken, was het vooreerst noodig om de voorraden in den lande op te ruimen, vooral daar de Huidenclubs, die houders waren van ruim 100.000

stuks, in ongelegenheid geraakten en de hulp van de Regeering hadden ingeroepen.

Het resultaat was, dat door het Consortium, in overleg met de Regeering, besloten werd die huiden met een groote opoffering van prijs naar Engeland te verkoopen en het verlies te verhalen door het heffen van distributiekosten op te importeeren huiden en looistoffen.

Er werd overeengekomen, dat wij uit Engeland zouden terug ontvangen, voor het bedrag der meergemelde 100.000 huiden, exotische huiden en looistoffen met het recht dat, indien niet voldoende exotische vanuit Engeland zouden kunnen geleverd worden, het ontbrekende in Amerika zou worden gedekt.

Tevens werd vastgesteld de quantiteit huiden en looistoffen, die Nederland zou kunnen invoeren in verhouding tot het verbruik vóór 1914.

De regeling werd opgedragen aan het Distributie Bureau voor Huiden en Looistoffen, hetwelk na installatie van hare leden, waarvan aan het hoofd de heer J. L. van Gijn, Directeur van het Rijksproefstation te Waalwijk, op 3 April, in werking trad.

Vanaf dien datum was de gang van zaken geheel geregeld en kwamen groote zaken in huiden tot stand, zoowel van de Engelsche als van de Amerikaansche markt.

Naar Amerika kon ook uitgevoerd worden in ruil van huiden tegen huiden. In de laatste maanden werd zelfs toegestaan, dat tegen 1 Hollandsche huid 2 Amerikaansche huiden konden geïmporteerd worden.

Die regeling was noodzakelijk om te voorkomen, dat door te groote export, de prijzen in den lande te veel zouden worden opgedreven.

De ruil met Engeland kwam hoofdzakelijk tot stand door het energiek optreden van de N.O.T., in het bijzonder van de heeren Van Vollenhoven & Van Gijn, die zich op de meest verdienstelijke wijze te Londen beijverd hebben om eene regeling te treffen.

Wij traden op als bemiddelaars en hebben, waar het mogelijk was, aan koopers van huiden en looistoffen, die nog voorraden in Engeland hadden, gelegenheid verschaft om hunne goederen uit Engeland in den ruil te importeeren.

Behalve de ruil met Engeland en Amerika zijn ook nog geruimd 5000 huiden met Frankrijk, tegen 5000 paardehuiden, welke in den loop van de maand November hier aangekomen zijn en vrij spoedig verkocht waren.

Onze Note Générale had dit jaar geen reden van bestaan meer, nadat bepaald was, dat geen huiden, behalve van onze eigen Koloniën, mochten opgeslagen worden.

Konden wij het vorig jaar nog melden, dat er nog pl.m. 24.000 huiden aanwezig waren, thans moeten wij mededeelen, dat er absoluut geen voorraad in Nederland aanwezig is.

De totale aanvoeren van huiden te Amsterdam en Rotterdam hebben dit jaar bedragen: 123.358 stuks, 29.358 balen, 116 vaten, 90 kisten; de aanvoeren van looistof: 119.715 zakken, 19.053 vaten, 784 kisten, welke partijen behalve Oost-Indische runder- en buffelhuiden, grotendeels door onze bemiddeling werden aangevoerd en afgedaan.

Naar Amerika werden dit jaar door ons geëxporteerd pl.m. 110.000 inlandsche huiden, waarbij nog ongeveer 30.000 stuks komen, welke door andere firma's verzonden zijn.

Over den gang der zaken in het algemeen kunnen de belanghebbenden tevreden zijn. De leerlooierij blijft goede zaken maken, niettegenstaande exotische huiden thans ongeveer 80 pCt. meer kosten dan in het begin van het jaar.

Wat *inlandsche huiden* betreft, is de rijzing ongeveer dezelfde gebleven, doch sluit de markt iets flauwer. De voorraad inlandsche huiden kan echter nog geraamd worden op ruim 200.000 stuks, waaronder echter slechts 50.000 stuks, die niet in de speculatie vallen.

Kalfsvellen: Zonder voorraden. Prijzen zijn in den loop van het jaar meer dan verdubbeld. Ook hierin sluit de markt lager.

Paardehuiden: met beduidende voorraden in handen van speculanten.

Oost-Indische huiden: Hiervan zijn de prijzen ook sterk gestegen. Veel zaken werden afgesloten direct van Indië naar Amerika. Voor goede runderhuiden noteert men thans f 2,10/20. Buffelhuiden hebben de rijzing niet zoozeer gevolgd en zijn slechts 20 pCt. gestegen in verhouding tot het begin van dit jaar. Voorraden zijn niet beduidend.

Wij eindigen ons verslag met er nog eens op te wijzen, dat Rotterdam een markt voor La Plata huiden zal krijgen en wij zijn overtuigd, dat die voldoende levensvatbaarheid zal hebben, kennende de groote belangstelling, die het Rotterdamsche Gemeentebestuur reeds getoond heeft en zeer zeker ook verder zal toonen. Hierbij komt nog de zekerheid, die gegeven is, dat, zoodra de tijden wederom normaal zijn, de

Koninklijke Hollandsche Lloyd zijne booten ook te Rotterdam zal doen lossen en een bekend Veem plannen ontwerpt voor den bouw van een geschikt pakhuis tot het bergen van gezouten exotische huiden, zoodat de stad Rotterdam een belangrijken tak van handel meer zal bezitten.

DE AMSTERDAMSCHER RUBBERMARKT IN 1916.

1. Aan het jaaroverzicht van de firma Joosten & Janssen te Amsterdam is het volgende ontleend:

2. De rubberhandel te Amsterdam is het geheele jaar gebukt gegaan onder de beperkende bepalingen van afzet en de volstreekte beletselen voor aanvoer, waarbij nog een algemeen verbod van uitvoer kwam, dat, van 8 Januari 1916 gedateerd, op 26 Januari d.a.v. werd afgekondigd.

Voor enkele partijen werd consent tot uitvoer naar de Vereenigde Staten verleend, doch voor herhaling was geen gelegenheid, omdat eigenaars van te Amsterdam liggende partijen deze op prijzen hielden, die zoover boven de pariteit der Londensche en Indische markten waren, dat Amerikaansche koopers zich natuurlijk van onze markt afwendden.

3. Deze hooge en geheel willekeurige prijzen, omstreeks f 2,20 voor prima kwaliteit, veroorzaakten nogal heel wat ontstemming bij de binnenlandsche afnemers, die echter noodgedrongen meerendeels wel moesten toegeven.

4. Waar eenerzijds de binnenlandsche nijverheid zich krachtig bleef uitbreiden, en anderzijds de voorraad niet meer aangevuld kon worden, na de aankomst van hetgeen nog in 1915 was afgeladen, konden de prijzen gemakkelijk geleidelijk opgeschroefd worden.

5. Deze prijsloop hield geen verband met de fluctuatie der wereldprijzen, alleen wellicht ten hoogste in zooverre, dat een stijging der laatste als voorwendsel werd aangevoerd, om alhier eenige meerdere snelheid in dezelfde richting te weeg te brengen.

6. Te Londen steeg de prijs voor Hevea Standard Crêpe I in de eerste dagen van het jaar tot 4/3½ om met vele tusschenfluctuaties tot 2/13¼ te dalen op 24 en 25 Juli, en weer op te loopen tot 3/5¼ op 8 December = pariteit f 2,20½. Het jaar sluit op 3/- na 2/9½.

7. Het is zoo goed als zeker, dat in den loop van 1917 een eigenaardige toestand zal optreden, tenzij inmiddels de vrede tijdig genoeg geteekend mocht worden. Te eeniger tijd immers zal de voorraad in eerste hand uitgeput zijn en dan zal de vraag zijn, of, en zoo ja tot welke prijzen, de tweedehandsvoorraad verkrijgbaar zal zijn. Indien omtrent den prijs tusschen eigenaars en fabrikanten geen overeenstemming verkregen zou kunnen worden, dient men een andere oplossing te vinden, waaromtrent allerlei gissingen te maken zijn. Echter ook daar, waar in den prijs geen moeilijkheid ligt, kunnen zelfs alle eerstehandspartijen niet door de binnenlandsche industrie gekocht worden. Het is dus nog niet te overzien, voor welke vragen men nog zal komen te staan.

8. Gelukkig bleef voor producenten voortdurend voldoende gelegenheid buiten Nederland hun rubber te realiseren.

9. Het aantal afnemers en vooral de benodigde hoeveelheid te New York is zoo enorm, dat zelfs de geheele productie van Ned.-Indië daartegenover onbelangrijk genoemd mag worden, zoodat er zeker geen aanleiding is voor de veronderstelling als zoude de New Yorksche „markt” eigenaars van aldaar uit Ned.-Indië aangevoerde partijen wel eens pogen in den steek te laten.

10. In de kwaliteiten lag nogal eens aanleiding tot wrijving en teleurstelling.

11. Het in zwang komen van het ongewenschte verkoopen van allerlei kwaliteiten telquel tot een dooréénprijs sluit ontgezeglijk het gevaar in voor vermindering van zorg bij de bereiding, hoe onwillekeurig ook, en dit gevaar is dan ook gebleken niet geheel denkbeeldig te zijn. Toch dient daartegen met alle kracht gewaakt te worden met het oog op de reputatie van het productieland en van het speciale merk. Alle genoemde bezwaren en afwijkingen zullen intusschen weer verdwijnen, wanneer normale toestanden weer zullen zijn ingetreden en de Amsterdamsche markt hare belangrijke plaats weer zal hebben ingenomen.

12. Bij het sluiten van den vrede is een der belangrijkste factoren de verscheepgelegenheid van Ned.-Indië naar Nederland. Voor de producenten zal van het grootste belang zijn, dat de betrokken stoomvaartmaatschappijen dan zoodra mogelijk formeel openbaar verklaren, dat zij het vervoer van rubber naar Nederland hervatten, met de bijvoeging van naam en vertrekkdatum harer booten, waarmede dat vervoer zal kunnen plaats vinden. Het zal dan voor producenten geraden zijn zooveel en snel mogelijk hierheen te doen verladen en zich zekerheid te verschaffen omtrent hetgeen inder-

daad voor hen verladen zal zijn. Van de dan daarvoor te bedingen prijzen en de beoordeeling der vooruitzichten omtrent den prijsloop zal dan afhangen of men zal besluiten tot onmiddellijken verkoop, dan wel afwachten totdat de goederen alhier zullen zijn aangekomen.

Het afwachten van genoemde zekerheid, dat inderdaad verladen is, alvorens tot verkoop over te gaan, zal daarom noodig zijn, omdat het gevaar lang niet denkbeeldig schijnt, dat weer partijen zullen blijken achtergebleven te zijn, op welker verlading men meende te mogen rekenen. Zouden zulke partijen verkocht worden, als zijnde reeds verladen, dan zouden ernstige moeilijkheden niet uitblijven, vooral met het oog op de groote prijsfluctuaties, welke in dien tijd waarschijnlijk zullen plaats vinden.

De stijging van November/December l.l. is analoog aan die van December 1915 tot begin Januari 1916, en bij voortzetting van den oorlog zal weer eene daling in den loop van 1917 volgen.

De verwachting aangaande de vraag der Centraal Europeesche rijken, wanneer deze weer rubber zullen kunnen betrekken, beheerscht geheel het vraagstuk van den prijs na den vrede en juist hierover is het uiterst moeilijk te oordeelen.

Met het oog op een en ander mag men tegen het duidelijk in zicht komen van den vrede een verhooging der vraagprijzen verwachten, dat speculatieve nieuwe inkoopden daaraan steun zullen verleenen, maar dat de vraag ten slotte zal tegenvallen.

RUBBER.

De markt is in de afgelopen week prijshoudend geweest. Er was voor de verschillende posities goede vraag en er werden belangrijke zaken afgesloten tot prijzen rond 3/.

Para-soorten onveranderd.

Slotnoteringen luiden:

Prima Hevea Crepe en smoked Sheets:

		einde vorige week	2/11
Jan./Maart	3 1/2		
April/Juni	3 1/4		2/10 3/4
Juli/Dec.	2/10 1/2		2/9
Hard cure fine Para	3/2 1/2		3/2 1/2

VETTEN EN OLIEN.

Oleo-Margarine. Ook deze week kwamen er geen zaken tot stand.

De afladings-offerten luiden onveranderd. n.l.:

1e qualiteiten	f 135,—/137 1/2
2e	„ 132,—
3e	„ 112,—
Mindere soorten	„ 106,—

Oleo-Stearine. Noord-Amerikaansche merken worden tot f 95/104 aangeboden.

Premier-Jus. Noord-Amerikaansche merken onregelmatig. „Armour Extra” wordt aangeboden tot f 120.—, terwijl voor „Swift's Extra” f 126 1/2 en voor „Swift's Prime” f 121.— gevraagd wordt.

Zuid-Amerikaansche. Biedingen van

f 103,—	geseind voor „Fac. A”;
„ 100,—	„ „ „ „Fac. B”;
„ 97,—	„ „ „ „Fac. X
werden door Amerika geweigerd, met tegenofferten van	
f 110,—	voor „Fac. A”;
„ 107,—	„ „ „ „Fac. B”;
„ 104,—	„ „ „ „Fac. X”.

Verder worden nog aangeboden 500 Trecs „La Blanca No. 1”, Febr.-aflading tot f 102 1/2, inclusief Molest, doch exclusief Capture.

Neutrallard. Geseinde biedingen van f 115,— werden geweigerd met tegenofferten à f 117,— tot f 118 1/4; de tegenofferte à f 118,— werd geplaatst.

Tegen het einde der week werden nog verkocht 1000 Trecs „Hammond packing” tot f 119,—.

Men offreert verder tot f 120/123,—.

Imitatie Neutrallard. De offerten luiden in het begin der week f 115 1/2/116,—, aan het einde f 117/120,—.

VERKEERSWEZEN.

BEVRACHTINGEN.

20 Januari 1917. Door de Board of Trade werd een instelling in het leven geroepen, — de „Inter-Allied Chartering Executive” — in verband met de in het vorig nummer vermelde voorschriften van de geallieerden betreffende bevrachting. Men hoopt daardoor, gesteund door uitoefening van druk op onzijdige reederijen, scheepsruimte op door den

scheepvaart-controleur vast te stellen vrachten te kunnen verkrijgen. Als middelen om tot dat doel te geraken, worden o.a. genoemd: een aanbod van de Britsche regeering om alle geschikte Grieksche schepen, welke niet voor Griekenland zelf noodig zijn, te huren, en bij weigering opeisching van die schepen tot lagere prijzen dan voor huur geboden wordt; beperking van uitvoervergunningen voor kolen naar neutrale landen; voorts zouden Noorsche reeders in Engeland geen kolen kunnen krijgen, tenzij ze hun schepen ten behoeve van de Entente afstaan; dan nog konden Nederlandsche schepen, welke Britsche noodhavens aanliepen voor kleine hoeveelheden kolen, noodig om Nederland te bereiken, die slechts verkrijgen op voorwaarde, dat ze een aantal reizen van Engeland zouden doen. Of al deze pogingen het gewenschte gevolg zullen hebben, is onzeker. Er werd althans in eenige buitenlandse bladen een bericht verspreid waaruit blijkt, dat de voor kolen vastgestelde maximum vrachten tot de verleden week genoemde cijfers verhoogd zullen worden.

Slechts weinig bevrachtingen werden gemeld. Het Ministry of Munitions lag beslag op eenige vaartuigen voor het vervoer van erts van de Middellandsche Zee en Golf van Biskaye tot onveranderde vrachten en van Bombay tot het verlaagde vrachtcijfer van 105/—. Noord-Amerika vrachten bleven vast: 23/— per quarter voor gerst naar Engeland, 90/— per ton voor kolen naar de La Plata Rivier, en 155/— per ton op de net charter naar Fransche Westkusthavens.

Voor kolen van Engeland stonden bevrachtingen nagevoeg stil; agenten van neutrale booten wachten toestemming van de regeering af.

Naar Nederland werden geen bevrachtingen gemeld. De machinistenstaking kwam tot een eind, doch de meeste tot vertrek gereedliggende schepen, welke kolen en graan moesten halen, konden niet vertrekken, omdat een groot gedeelte der stokers en matrozen thans op hun beurt staken.

GRAAN.

Data	Petrograd Londen R'dam	Odessa Rotterdam	Atl. Kust Ver. Staten		San Lorenzo	
			Rotterdam	Bristol Kanaal	Rotterdam	Engeland
15/20 Jan. 1917	—	—	—	24/-	—	130/-
8/13 „ 1917	—	—	f 17,—	—	—	130/-
17/22 Jan. 1916	—	—	f 9,60	16/-	f 73,50	148/6
18/23 Jan. 1915	—	—	10/6	7/6	86/3	60/-
— Juli 1914	11 d.	7/3	1/11 1/4	1/11 1/4	12/-	12/-

HOUT.

Data	Cronstadt		Golf van Mexico	
	Holland (gezaagd)	Oostk. Engeland (mijnstutten)	Holland (pitch-pine)	Engeland (pitch-pine)
15/20 Januari 1917	—	—	—	—
8/13 „ 1917	—	—	—	—
17/22 Januari 1916	—	—	—	450/-
18/23 Januari 1915	—	—	—	145/- 1)
— Juli 1914	f 12,—	24/6	75/-	77/6

ERTS.

Data	Bilbao Middlesbro'	Carthage Middlesbro'	Griekenland Middlesbro'	Poti Middlesbro'
15/20 Januari 1917	20/-	21/6	—	—
8/13 „ 1917	20/-	21/6	—	—
17/22 Januari 1916	22/-	21/-	—	—
18/23 Januari 1915	15/-	16/-	—	—
— Juli 1914	4/3	5/4 1/2	5/9	8/6

KOLEN.

Data	Cardiff				Oostk. Engeland	
	Bordeaux	Genua	Port Said	La Plata Rivier	Rotterdam	Cronstadt
15/20 Jan. 1917	34/-	—	80/-	60/- 1)	—	—
8/13 „ 1917	—	—	82/6	—	—	—
17/22 Jan. 1916	fr 44,—	78/6	90/-	39/6	f 5,50	—
18/23 Jan. 1915	„ 20,75	29/6	31/9	26/-	„ 6,—	—
— Juli 1914	„ 7,—	7/-	7/3	14/6	3/2	5/-

1) Per zeilschip.

DIVERSEN.

Data	Bombay West Europa (d. w.)	Birma West Europa (rijst)	Vladivo- stock West Europa	Chili West Europa (salpeter)
15/20 Januari 1917 ..	—	270/-	—	—
8/13 „ 1917 ..	—	—	—	155/-
17/22 Januari 1916 ..	125/-	170/-	170/-	125/-
18/23 Januari 1915 ..	39/9	50/-	67/8	40/-
Juli 1914 ..	14/6	16/3	25/-	22/3

Graan Petrograd per quarter van 496 lbs. zwaar, Odessa per Unit, Ver. Staten per quarter van 480 lbs. zwaar.

Hout gezaagd en pitchpine per St. Pet. Standard van 165 kub. vt., mijnstulpen per vadem van 216 kub. vt.

Overige noteringen per ton van 1015 K.G.

BINNENVRACHTEN.

De afschaffing der beurtlijst voor de bevrachtingen te Amsterdam heeft tot eene staking der schippers aldaar gevoerd. Het bestuur van den binnenschippersbond wekt thans

hier ter stede de schippers op-eveneens tot staking over te gaan en vooral de schippers der kleine schepen schijnen daaraan gevolg te willen geven. Voor de provincies Groningen en Friesland is nagenoeg geen ruimte te verkrijgen. De Rijnschippers daarentegen schijnen zich vooralsnog niet bij de acties aan te sluiten.

Een aantal z.g. kantoor-schepen, welke van hier naar Amsterdam vertrokken om aldaar in de plaats der stakende schippers te laden, konden de bestemming niet bereiken. De doorvaart werd hun door de stakers onmogelijk gemaakt.

VRACHTEN TE ROTTERDAM.

(in Gld. per 2000 K.G.)

Data	Erts nr. Ruhrhavens		Massale goed. Boven- rijn	Waterstand
	1/4 lostijd	1/2 lostijd		
15-20 Januari 1917..	0,30	0,40	—	hoog
8-13 „ 1917..	—	—	—	hoog
17-22 Januari 1916..	—	—	—	hoog
18-23 Januari 1915..	0,20	0,30	—	gunstig
20-24 Juli 1914..	0,60	0,70	1,05	gunstig

ADVERTENTIËN

J. & J. M. VOORHOEVE

Makelaars in Assurantiën

Anno 1836

ROTTERDAM

GEBROEDERS CHABOT ROTTERDAM

KASSIERS en MAKELAARS in ASSURANTIËN.

Deposito's. — Rekening-Courant. — Franco Chèque-Rekening. Aan- en Verkoop van Wissels op het Buitenland. — Aan- en Verkoop van Fondsen. — Bewaarneming en Administratie van Effecten.

Oorlogs-, Transport-, Casco-, Brand-, Diefstal- e. a. verzekeringen van elken aard.

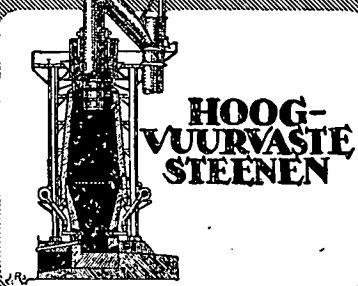
NIEUWE BERGING-MAATSCHAPPIJ - MAASSLUIS

OPGERICHT 1887

Contracteeren voor het lichten en bergen van gezonken schepen en ladingen, op de rivieren en buitengaats.

Belasten zich met het instellen van duikeronderzoek; het opruimen van wrakken enz. door middel van springstoffen; het uitvoeren van pompwerken, waaronder het zuigen van erts en granen.

**CANOV-
HERFKENS**

**HOOG-
VUURVASTE
STEENEN**

VENLO

Nederlandsche Bank voor Russischen Handel

BANQUE NÉERLANDAISE POUR LE COMMERCE RUSSE

Kapitaal 5.000.000 Roebels

Kantoor: 20 NEWSKY PROSPECT

Telegramadres: NEDRUSBANK

PETROGRAD

De Bank neemt gelden à deposito en in rekening-courant, en verricht alle soorten wissel- en bankzaken

Voor inlichtingen kan men zich wenden tot alle kantoren van de NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ de TWENTSCHE BANKVEREENIGING

zoo mede tot de heeren HOPE & Co.,

„ „ LIPPMANN ROSENTHAL & Co.,

„ „ R. MEES & ZONEN,

Amsterdam

Rotterdam

Algemeen Adresboek

van Nederland en
Nederlandsch-Indië

ten dienste van

Landbouw, Nijverheid en Handel

Nauwkeurig bewerkt en belangrijk uitgebreid, o.m. bevattend een rubriek Agenten van Verzekering-maatschappijen, onderverdeeld naar verschillende branches

Prijs f 12,50

Alom verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij NIJGH & VAN DITMAR'S UITG.-MIJ, R'DAM

PIERSON & Co.
AMSTERDAM

BOISSEVAIN & Co.
NEW YORK

FINANCIEREN IN- EN EXPORT. — BEHANDELEN VERSCHEPINGS- EN ANDERE DOCUMENTEN.
BEZORGEN OPSLAG, VERSCHEPING EN ASSURANTIE VAN GOEDEREN.
FOURNEEREN EN INCASSEEREN WISSELS OP ALLE PLAATSEN IN DE VER. STATEN EN CANADA.
OPENEN REKENING-COURANT MET RENTE-VERGOEDING.

1000	De jaarverslagen der Insulaire Hypotheekbank te Zierikzee munten uit door hunne groote volledig-	500
	4$\frac{1}{2}$ 0/0 Pandbrieven Aan Pandbrieven in omloop voor ruim vijf miljoen zes ton.	99$\frac{1}{2}$ 0/0
100	heid. Zij bevatten steeds tal van de meest uitvoerige specificaties, overzichten, gegevens en rapporten.	50

Holland-Canada Hypotheekbank — 's-Gravenhage

Uitstaand bedrag Pandbrieven ruim f 12.000.000,—

5 pCt. Pandbrieven tegen den koers van 100 pCt.

GEBR. VAN UDEN
ROTTERDAM . . AMSTERDAM . . ZAANDAM

Reeders en Cargadoors
Bevrachtingsagenten - Expeditieuren
KOOP en VERKOOP VAN SCHEPEN
Telegram-Adres: „VANUDEN”

NAAMLÖÖZE VENNOOTSCHAP

**Algemeene Nederlandsch-Indische
Electriciteit Maatschappij**

GEVESTIGD TE AMSTERDAM

UITGIFTE VAN

**f 500.000,— 6 pCt. Cumulatief
Preferente Winstdeelende Aandeelen**

De INSCHRIJVING op deze uitgifte wordt opengesteld op

VRIJDAG 26 JANUARI 1917

tot den koers van 103 $\frac{1}{2}$ pCt. ten kantoren van ondergeteekenden,
alwaar Prospectussen en Inschrijvingsbiljetten verkrijgbaar zijn.

PATIJN, VAN NOTTEN & Co.
MILDERS & GLEICHMAN.

AMSTERDAM, 20 Januari 1917.
ROTTERDAM,

**NIJGH & VAN
DITMAR'S
UITGEVERS-MIJ**

ROTTERDAM
Wijnhaven 111-113
Telef. 7841-42-43

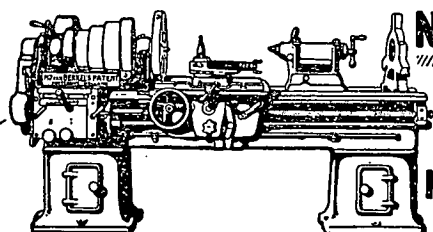
Belast zich met het
verzorgen van uit-
gaven en tijdschrif-
ten op elk gebied

**DE TWEEDE NORTHWESTERN AND
PACIFIC HYPOTHEEKBANK**
TE AMSTERDAM

De Bank geeft uit:

5 pCts. Pandbrieven
à 99 0/0

Verkrijgbaar bij de
Firma VAN LOON & Co.

NATIONALE INDUSTRIE
MODERNE
DRAAIBANKEN
MAATJ. VAN BERKEL'S PATENT
ROTTERDAM.